

Labklājības ministrija

**PUBLISKAIS
GADA PĀRSKATS**

2019

2020. gada jūlijā

SATURS

Priekšvārds.....	3
Pamatinformācija.....	5
Padotības institūcijas.....	6
Resorā nodrošinātie pakalpojumi	7
Finanšu resursi.....	8
LM darbības stratēģijas 2017. - 2019. gadam īstenošanas rezultāti	9
Pasākumi ministrijas vadības un darbības uzlabošanai.....	15
Pētījumi.....	20
Komunikācija ar sabiedrību	21
Personāls	24
Galvenie plānotie pasākumi 2020. gadam.....	26
1. pielikums Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (pamatbudžets)	30
2. pielikums Valsts budžeta finansējums un izlietojums Valsts sociālās apdrošināšanas speciālajam budžetam	31
3. pielikums Pārskata gada budžeta programmu (apakšprogrammu) izpilde	32
4. pielikums Pārskata gadam apstiprinātie PRIORITĀRIE pasākumi	36
5. pielikums Pabalstu un pensiju izmaksas	37
6. pielikums Valsts sociālie pakalpojumi	41
7. pielikums Politikas rezultatīvo rādītāju izpilde	45
8. pielikums Ministrijas struktūra	49

PRIEKŠVārds

Cienījamie Labklājības ministrijas 2019. gada publiskā ziņojuma lasītāji!

Atskatoties uz 2019. gadu, droši varu teikt, ka tas uzlabojis iedzīvotāju finansiālo situāciju, taču vienlaikus šis gads bijis kā atspēriena punkts turpmāk veicamiem uzdevumiem iedzīvotāju dzīves līmeņa uzlabošanai.

Lepojos, ka viens no galvenajiem veikumiem labklājības jomā ir **minimālo ienākumu atbalsta** sistēmas pilnveidošanas uzsākšana. 2019. gadā Ministru kabinets apstiprināja plānu minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanai 2020.–2021. gadam, kas paredz sniegt atbalstu nabadzības un ienākumu nevienlīdzības riskiem visbiežāk pakļautajām sabiedrības grupām – pensijas vecuma cilvēkiem, ģimenēm ar bērniem, cilvēkiem ar invaliditāti.

No 2020. gada 1. janvāra daļēji sāka plāna īstenošana – paaugstināta minimālās valsts pensijas aprēķina bāze, un attiecīgi palielināti minimālās vecuma pensijas apmēri, paaugstināts valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts personām ar invaliditāti, kā rezultātā palielinātas minimālās invaliditātes pensijas. Iesāktais darbs turpināsies arī 2020. gadā, budžeta veidošanas procesā labklājības jomā par prioritāti izvirzot iedzīvotāju minimālo ienākumu palielināšanu.

Vēlos uzsvērt, ka plāns paredz solidāru pasākumu kopumu starp valsts un pašvaldības sniegto atbalstu iedzīvotājiem, tādējādi 2021. gadā būtu nepieciešams sākt arī pašvaldību finansētus pasākumus – palielināt trūcīgas personas ienākuma līmeni un garantēto minimālo ienākumu līmeni.

Labklājības ministre Ramona Petraviča

Arī neliels pensijas pieaugums ir atbalsts mūsu senioriem. 2019. gada oktobrī tika veikta lielākā **pensiju indeksācija** pēdējo gadu laikā. Būtiski, ka lielākais palielinājums bija tiem, kuriem ir vislielākais darba stāžs.

Labklājības ministrijas viena no prioritātēm ir radīt tādu vidi un iespējas, lai cilvēki aprūpes pakalpojumu varētu saņemt mājās nevis institūcijā. Vienlaikus apzināties, ka institucionālā aprūpe kā pakalpojums pilnībā neizzudīs. Pat, ja cilvēks dažādu iemeslu dēļ ir nonācis institūcijā, viņam ir jāsaņem profesionāls un viņa vajadzībām atbilstošs pakalpojums. No 2019. gada 1. aprīļa palielināts **valsts sociālās aprūpes centru darbinieku atalgojums**, nodrošinot darba samaksas palielinājumu vidēji par 30%. Šim mērķim 2019. gadā papildus piešķirti 4,8 miljoni eiro, ko

tostarp saņēma 1710 darbinieki, kuri tieši iesaistīti klientu aprūpē – sociālie darbinieki, sociālie aprūpētāji, sociālie rehabilitētāji, interešu pulciņu audzinātāji, psihologi, logopēdi, sociālie audzinātāji un aprūpētāji. Lai uzlabotu valsts sociālās aprūpes centros dzīvojošo personu dzīves apstākļus, 2019. gadā veikti arī neatliekami remontu darbi ēkām un infrastruktūrai.

Pakāpeniski norit plānošanas reģionu deinstitutionalizācijas plānu īstenošana, nodrošinot, ka būtiski pieaugs mūsdienīgu, sabiedrībā balstītu un ģimeniskai videi pietuvinātu sociālo pakalpojumu pieejamība. Ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu līdz 2019. gada beigām sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi tika sniegti 468 cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, 1045 bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un 423 to likumiskajiem pārstāvjiem. 2020. gadā ar ERAF atbalstu tiks izveidota jauna pakalpojumu infrastruktūra 25 pašvaldībās, bet tuvākajos gados vēl 47 pašvaldībās, tādējādi nodrošinot pakalpojumu pieejamību kopumā 2100 cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem un tikpat bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.

No 2019. gada 1. jūlija par 100 eiro (no 213,43 līdz 313,43 eiro) palielināts **īpašās kopšanas pabalsts bērniem** ar ļoti smagu invaliditāti un pilngadīgām personām, kurām invaliditātes cēlonis ir slimība no bērnības. 2019. gadā īpašās kopšanas pabalsta apmēra celšanai valsts budžetā tika paredzēti papildu 2,7 miljoni eiro.

Lai īstenotu bērnu iespējas dzīvot ģimenē, no 2019. gada 1. jūlija adoptētājiem ir tiesības uz jaunu valsts sociālo pabalstu – **bērna adopcijas pabalstu** līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai (līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai – 107,50 eiro, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecumam sasniegšanai – 129 eiro).

Skatoties uz tuvākās nākotnes **prioritātēm**, vēlos izcelt minimālā sociālo pakalpojumu groza izveidi un asistenta pakalpojuma sakārtošanu pašvaldībās. 2020. gadā tiks sākta sociālo pakalpojumu groza izstrāde. Šis grozs būs obligāti jānodrošina dažādām sociālajam riskam pakļautām iedzīvotāju grupām. Tā rezultātā visiem Latvijas iedzīvotājiem būs pieejams līdzvērtīgs atbalsts, neatkarīgi no tā, kādā pašvaldībā viņš dzīvo, vienlaikus arī pašvaldībām būs pienākums cilvēkiem nodrošināt pašus nepieciešamākos pakalpojumus.

Liels izaicinājums būs lēmuma pieņemšana par izmaiņām asistenta pakalpojumos personām ar invaliditāti. Piemērotākajam risinājumam papildus varētu būt nepieciešami vairāki desmiti miljoni eiro.

2020. gadā turpināšu darbu, lai pilnībā ieviestu minimālā ienākumu atbalsta sistēmu, kā arī pilnveidotu bērnu tiesību aizsardzības sistēmu. Ļoti ceru uz politiku, valsts pārvaldes darbinieku un sabiedrības atbalstu, mūsu valsts iedzīvotājiem svarīgu jautājumu risināšanā.

PAMATINFORMĀCIJA

DARBĪBAS PILNVAROJUMS

Labklājības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde darba, sociālās aizsardzības, bērnu un ģimenes tiesību, kā arī personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju un dzimumu līdztiesības jomā.

Vienlaikus tā ir Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda un Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām 2014. - 2020. gada plānošanas perioda vadošā iestāde un sertifikācijas iestāde, kā arī atbildīgā iestāde nozarē Eiropas Savienības fondu 2014. - 2020. gada plānošanas periodā.

MISIJA

Labklājības ministrijas misija ir veidot sociāli drošu un motivējošu vidi un sekmēt ikviena iedzīvotāja līdzdalības iespējas sabiedrībā.

VĪZIJA

Labklājības ministrija ir uzticams partneris iedzīvotāju drošumspējas stiprināšanai.

VĒRTĪBAS

- **Atbildība** – mēs strādājam, sadarbojoties ar partneriem, izzinot un izprotot iedzīvotāju vajadzības, vienlaikus racionāli sabalansējot tās ar ekonomiskajām iespējām, lai rūpētos par ilgtspējīgas sociālās drošības sistēmas uzturēšanu. Mēs skaidrojam savas ieceres un lēmumus.
- **Profesionālisms** – mēs saskaņoti darbojamies mainīgos apstākļos un pilnvērtīgi izmantojam savas zināšanas, prasmes un iemaņas kvalitatīvas politikas izstrādē. Esam motivēti sasniegt Labklājības ministrijas un savus personīgos profesionālos mērķus. Mēs pilnveidojam savas kompetences un esam atvērti jaunām idejām.
- **Kvalitāte** – mēs ievērojam sistēmisku pieeju pamatotas, pēctecīgas, ar citām nozarēm koordinētas un uz iedzīvotāju (abiem dzimumiem) vērsta politikas un tās īstenošanas izstrādē. Mūsu darbība ir atklāta, pierādījumos balstīta un ilgtermiņā vērsta.

PADOTĪBAS INSTITŪCIJAS

2019. gadā Labklājības ministrijas padotībā bija:

- [Nodarbinātības valsts aģentūra \(turpmāk – NVA\)](#)
- [Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra \(turpmāk - VSAA\)](#)
- [Valsts darba inspekcija \(turpmāk – VDI\)](#)
- [Sociālās integrācijas valsts aģentūra \(turpmāk – SIVA\)](#)
- [Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija \(turpmāk - VBTAI\)](#)
- [Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija \(turpmāk – VDEĀVK\)](#)
- Valsts sociālās aprūpes centri:

[„Kurzeme”](#)

[„Latgale”](#)

[„Rīga”](#)

[„Vidzeme”](#)

[“Zemgale”](#)

Labklājības ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja Valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „[Šampētera nams](#)”, kas nodarbojas ar Labklājības ministrijas saimniecisko jautājumu nodrošināšanu un daļas Labklājības ministrijas valdījumā esošo nekustamo īpašumu apsaimniekošanu.

Padotības institūciju Publiskie gada pārskati pieejami institūciju tīmekļa vietnēs.

RESORĀ NODROŠINĀTIE PAKALPOJUMI

Labklājības ministrija un tās padotības institūcijas nodrošina šādus pakalpojumus:

- **Valsts sociālā apdrošināšana**, kas tiek nodrošināta saskaņā ar likumā "[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)" noteikto un iedzīvotājiem valsts sociālās apdrošināšanas sistēma garantē pabalstu, atlīdzību un pensiju izmaksas, kas atkarīgas no personu veiktajām individuālajām sociālās apdrošināšanas iemaksām. Dalība valsts sociālā apdrošināšanas sistēmā iedzīvotājiem garantē vecuma, invaliditātes un citu pensiju izmaksas, kā arī slimības, bezdarbnieka, maternitātes, paternitātes, vecāku pabalstu un ar nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām saistītu kaitējumu atlīdzību izmaksas. Lai nodrošinātu sociālās apdrošināšanas stāža nepārtrauktību, no valsts pamatbudžeta un sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta pensijas, invaliditātes un bezdarba gadījumam tiek apdrošinātas atsevišķas personu grupas, piemēram, maternitātes, paternitātes, bērna kopšanas vai vecāku pabalsta saņēmēji, personas, kuras saņem bezdarbnieka pabalstu, nestrādājošas personas ar invaliditāti u.c.
- **Valsts sociālie pabalsti**, kas tiek nodrošināti atbilstoši [Valsts sociālo pabalstu likumā](#) noteiktam. Iedzīvotājiem noteiktās situācijās tiek nodrošināta regulāro valsts sociālo pabalstu izmaksa: ģimenes valsts pabalsts, bērna kopšanas pabalsts, pabalsts aizbildnim par bērna uzturēšanu, atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu, atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu, pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts, atlīdzība par adoptējamā bērna

aprūpi, bērna adopcijas pabalsts, bērna ar invaliditāti kopšanas pabalsts, pabalsts personai ar invaliditāti, kurai nepieciešama kopšana, kā arī vienreiz izmaksājamo valsts sociālo pabalstu izmaksas: bērna piedzimšanas pabalsts, apbedīšanas pabalsts, atlīdzība par adopciju.

- **Nodarbinātības, darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības pakalpojumi**, kas vērsti uz personu iekļaušanu darba tirgū un kvalifikācijas paaugstināšanu, kā arī saistīti ar darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības nodrošināšanu un minimālās darba algas noteikšanu.
- **Valsts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā pakalpojums, tehnisko palīglīdzekļu pakalpojums, asistenta pakalpojums, profesionālās rehabilitācijas pakalpojums u. c.**, kas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktai kārtībai tiek piešķirti iedzīvotājiem konkrētās situācijās (invaliditāte, funkcionālie traucējumi u.c.).
- **Sociālā palīdzība** personām, kurām nepietiek līdzekļu pamatvajadzību nodrošināšanai, ir pašvaldību kompetencē, bet Labklājības ministrija nodrošina nepieciešamā normatīvā regulējuma izstrādi.
- **Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija** sniedz atbalstu ģimenēm krīzes un vardarbības gadījumos, kā arī bāreņiem un bez vecāku aprūpes palikušiem bērniem.

FINANŠU RESURSI

PAMATBUDŽETA IZDEVUMI:

2019. gadā: 686,0 milj eiro/izpilde 99,5 %

2018. gadā: 655,5 milj. eiro/izpilde 99,4 %

VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLAIS BUDŽETS:

Ieņēmumi:

2019. gadā: 3 050,3 milj eiro/izpilde 102,0 %

2018. gadā: 2 782,3 milj. eiro/izpilde 100,2 %

Izdevumi:

2019. gadā: 2 750,8 milj eiro/izpilde 99,5 %

2018. gadā: 2 580,1 milj.eiro/izpilde 97,3 %

FINANSĒJUMS PRIORITĀRAJĒM PASĀKUMIEM 2019. GADĀ

- Ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojuma kvalitātes uzlabošana 4 812 988 eiro (izpilde);
- Adopcijas pabalsta pilnveidošana 662 171 eiro (izpilde);
- Atbalsts nevalstiskajām organizācijām 164 689 eiro (izpilde);
- Īpašas kopšanas pabalsta bērniem un pieaugušajiem ar invaliditāti kopš bērnības pilnveidošana 2 692 800 eiro (plāns)*.

** Prioritārajam pasākumam norādīts plānotais finansējums, jo tā papildus piešķirums ir tikai daļa no attiecīgajam pabalstam kopējā nepieciešamā finansējuma. Atsevišķa uzskaitē par Pasākumam izlietotajiem līdzekļiem netiek veikta.*

Plašāka informācija par budžeta programmu izpildi un prioritārajiem pasākumiem pieejama [1.](#), [2.](#), [3.](#) un [4.](#) pielikumā.

Detalizēta informācija par Labklājības ministrijas pamatbudžeta un valsts sociālās apdrošināšanas budžeta izpildi 2019. gada 12 mēnešos un budžeta rezultātīvo rādītāju izpildi pieejama Labklājības ministrijas [tīmekļa vietnē](#).

LM DARBĪBAS STRATĒGIJAS 2017. - 2019. GADAM ĪSTENOŠANAS REZULTĀTI

1. PRIORITĀTE

Ģimeniskā vidē balstītas ārpusģimenes aprūpes sistēmas attīstības veicināšana

2017. GADĀ:

- Palielināts ģimenes valsts pabalsta apmērs par ceturto un nākamajiem bērniem līdz 50,07 eiro mēnesī (iepriekš bija 34,14 eiro).
- Paaugstināts pabalsta apmērs aizbildnim par bērna uzturēšanu: līdz sešu gadu vecumam – 95 eiro, no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadiem – 114 eiro (iepriekš - 45,53 eiro).
- Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par vecāku pabalsta saņēmējiem un bērna kopšanas pabalsta saņēmējiem pensiju apdrošināšanai, apdrošināšanai pret bezdarbu, invaliditātes apdrošināšanai tiek veiktas no 171 eiro (iepriekš no 142,29 eiro).
- No 1. aprīļa palielināts valsts atbalsta apmērs apgādnieku zaudējušiem bērniem - apgādnieka zaudējuma pensijas, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta un atlīdzības par apgādnieka zaudējumu minimālie apmēri. Par bērnu līdz sešu gadu vecumam minimālais apmērs ir 92,5 eiro (bērnā ar invaliditāti – 106,72 eiro), bet no septiņu gadu vecuma – 111 eiro mēnesī.

2018. GADĀ:

- Paaugstināts valsts pabalsta apmērs audžuģimenei bērna uzturam - bērniem līdz 6 gadu vecumam - 215 eiro (iepriekš – 95 eiro), bērnam no 7 līdz 18 gadu vecumam - 258 eiro (iepriekš - 114 eiro). Šo pabalstu izmaksā pašvaldības un, lai segtu izmaksu pieaugumu, no 2018. gada pašvaldībām tiek izmaksātas valsts budžeta dotācijas. 2018. gadā Labklājības ministrija dotācijās pašvaldībām izmaksāja 812 071 eiro, nodrošinot pabalsta izmaksas 1 249 audžubērniem.
- Paaugstināts atlīdzības apmērs audžuģimenei – par viena audžubērna audzināšanu 171 eiro, par divu audžubērnu audzināšanu – 222 eiro, bet par trīs un vairāk audžubērnu audzināšanu – 274 eiro.
- Paaugstināta audžuģimeņu sociālā aizsardzība – no 2018.gada tiek veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas no 171 eiro (pensiju apdrošināšanai, invaliditātes apdrošināšanai un apdrošināšanai pret bezdarbu) par personām, kuras saņem atlīdzību par audžuģimenes pienākumu pildīšanu un nav sociāli apdrošinātas (nav darba ņēmēji vai pašnodarbinātie).

- Izveidots jauns ārpusģimenes aprūpes modelis jeb specializētās audžuģimenes – krīzes audžuģimenes, kuras savā aprūpē uzņem bērnus jebkurā diennakts laikā, tādējādi mazinot situācijas, ka bērnus, kuri tiek šķirti no ģimenes, ievieto bērnu aprūpes iestādēs un audžuģimenes bērniem ar invaliditāti, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.
- Izveidoti ārpusģimenes aprūpes atbalsta centri, kuru mērķis ir nodrošināt pasākumu kopumu, kas veicina bez vecāku gādības palikušu bērnu labklājību, drošību, patstāvību, kā arī audžuģimeņu, jo īpaši specializēto audžuģimeņu, un adoptētāju, aizbildņu un viesģimeņu skaita pieaugumu.
- Palielināta atlīdzība par adoptējamā bērna līdz 8 gadu vecumam aprūpi nodarbinātām jeb sociāli apdrošinātām personām (kuras atrodas ar bērna aprūpi saistītā atvaļinājumā vai šajā laikā strādā nepilnu darba laiku), piešķirot to 70 % apmērā no valstī noteiktās vidējās apdrošināšanas iemaksu algas (kalendārā gadā, kas beidzas gadu pirms tā gada, kurā tiek piešķirta atlīdzība par adoptējamā bērna aprūpi) (iepriekš - 171 eiro);
- Adoptētājiem, kuri nav sociāli apdrošināti neatkarīgi no aprūpējamā bērna vecuma, kā arī sociāli apdrošinātām personām par bērna vecumā no 8-17 gadiem aprūpi vai, ja adoptētājs neatrodas kopšanas atvaļinājumā ar bērnu līdz 8 gadiem, atlīdzība tiek piešķirta 171 eiro apmērā;
- Ja adoptētājs aprūpē vienlaikus vairākus bērnus, par nākamo bērnu piešķir piemaksu 171 eiro apmērā.

2019. GADĀ

- No 1. jūlija ieviests ikmēneša bērna adopcijas pabalsts par adoptētu bērnu līdz 18 gadu vecumam. Pabalsta apmērs no bērna piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 107,50 eiro, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 129 eiro mēnesī.

2. PRIORITĀTE

Iedzīvotāju materiālās nodrošinātības pilnveide, sekmējot iesaistes motivāciju

2017. GADĀ

- Stājās spēkā izmaiņas, kas nosaka, ka valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu persona var saņemt uzreiz pēc pensionēšanās vecuma iestāšanās (iepriekš pabalstu varēja saņemt tikai piecus gadus pēc pensijas vecuma sasniegšanas).
- Stājās spēkā izmaiņas, ka tiesības uz vecāku pabalstu ir arī tad, ja darba tiesiskās attiecības ir bijušas uz grūtniecības vai dzemdību atvaļinājuma iestāšanās brīdi, bet beigušās šī atvaļinājuma laikā. Iepriekš, pretendējot uz vecāku pabalstu, svarīgs nosacījums bija atrašanās darba tiesiskajās attiecībās uz vecāku pabalsta pieprasīšanas brīdi.

- Tika pārrēķinātas pensijas (vecuma un apgādnieka zaudējuma pensijas, kā arī saskaņā ar Nolikumu „Par izdienas pensijām” piešķirtās izdienas pensijas), kuras piešķirtas vai pārrēķinātas 2011. gadā. Rezultātā pensijas tika palielinātas personām, kuras pensijas sāka saņemt ekonomiskās krīzes laikā, piemērojot negatīvus pensijas kapitāla indeksus. Pārskatīto pensijas apmēru noteica no 2017. gada 1. janvāra un to izmaksu veica līdz 2017. gada jūnijam.
- 2017. gadā pensiju indeksācijā piemēroja 50 % no apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procentiem (iepriekš – 25 %).
- Visā Latvijas teritorijā Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (turpmāk - EAFVP) atbalsta ietvaros ģimenēm ar komplektu zīdaiņiem un maziem bērniem vecumā no 7 līdz 24 mēnešiem nodrošināts papildu atbalsts izdalot pārtikas preču komplektus un higiēnas preču komplektus.

2018. GADĀ

- No 1.marta ieviesta jauna piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par divu un vairāk bērnu no viena līdz 20 gadu vecumam audzināšanu.
- Pagarināts ģimenes valsts pabalsta izmaksas periods līdz bērna 20 gadu vecumam, ja bērns mācās.
- Paaugstināta minimālā mēneša darba alga - 2017. gadā tā tika noteikta 380 eiro apmērā, bet 2018. gadā - 430 eiro apmērā.
- No 2018. gada 1. jūlija palielināta piemaksa par vienu stāža gadu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31. decembrim, no 1 eiro līdz 1,50 eiro personām, kurām vecuma pensija piešķirta līdz 1996. gada 31. decembrim vai arī invaliditātes pensija piešķirta un vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums sasniegts līdz 1996. gada 31. decembrim un personas turpina saņemt invaliditātes vai vecuma pensiju.
- No 2018.gada pensiju indeksācijā vecuma pensijām ar lielu apdrošināšanas stāžu piemēroja lielāku daļu no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem - 60%, ja apdrošināšanas stāžs no 30 – 39 gadiem un pensijām, kas piešķirtas par darbu kaitīgos un smagos, vai sevišķi kaitīgos un smagos darba apstākļos, 70%, ja apdrošināšanas stāžs ir 40 un vairāk gadi.
- 2018.gada laikā turpināja pārskatīt pensijas, kas piešķirtas vai pārrēķinātas 2012., 2013., 2014. un 2015.gadā saistībā ar piemērotajiem negatīvajiem pensijas kapitāla indeksiem.
- Sākot ar 2018.gada 1.janvāri, tiesības uz slimības pabalstu ir personām, par kurām ir veiktas vai bija jāveic obligātās iemaksas slimības apdrošināšanai ne mazāk kā trīs mēnešus pēdējo sešu mēnešu periodā pirms slimības gadījuma vai ne mazāk kā sešus mēnešus pēdējo 24 mēnešu periodā pirms slimības gadījuma, un personai ir darba ņēmēja vai pašnodarbinātā statuss darba nespējas laikā. Ja darba nespēja turpinās pēc darba ņēmēja vai pašnodarbinātā statusa zaudēšanas, slimības pabalstu par nepārtrauktu darba nespēju turpina izmaksāt 30 kalendārās dienas no dienas, kad persona zaudējusi darba ņēmēja vai pašnodarbinātā statusu.
- Visā Latvijas teritorijā no 1.aprīļa EAFVP atbalsta saņēmēju loks paplašināts ar maznodrošinātām personām vai ģimenēm, kuru vidējie ienākumi mēnesī nepārsniedz 188 eiro.

2019. GADĀ

- Indeksācijā vecuma pensijām, kas aprēķinātas par 45 un vairāk gadu lielu apdrošināšanas stāžu, pensiju indeksācijā piemēro faktisko patēriņa cenu indeksu un 80 procentus (70 procentu vietā) no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem.
- No 2019. gada piemaksas apmēru par vienu apdrošināšanas stāža gadu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim (viens eiro, bet personām, kurām vecuma pensija piešķirta līdz 1996.gada 31.decembrim vai kurām invaliditātes pensija piešķirta un vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums sasniegts līdz 1996.gada 31.decembrim un personas turpina saņemt invaliditātes pensiju vai vecuma pensiju -1,50), oktobrī pārskata, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu un 50 procentus no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem, palielinot tā apmēru no viena eiro uz 1,07 eiro un 1,50 eiro uz 1,61 eiro.
- Pensijas saņēmēja nāves gadījumā (ja persona mirusi pēc 2019. gada 1. janvāra), pārdzīvojušajam laulātajam, kurš ir Latvijas Republikas vecuma, invaliditātes, izdienas vai speciālās valsts pensijas saņēmējs, pamatojoties uz viņa pieprasījumu, piešķir pabalstu 50 procentu apmērā no mirušajam laulātajam saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām" piešķirtās pensijas (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim). Tiesības uz pabalstu ir 12 mēnešus no pensijas saņēmēja nāves dienas, ja pieprasījums iesniegts sešu mēnešu laikā no pensijas saņēmēja nāves dienas.
- Pensijas saņēmēja nāves gadījumā viņa ģimenei vai personai, kura uzņēmusies apbedīšanu, apbedīšanas pabalsta apmērā iekļauj arī piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim, ja šāda piemaksa bija piešķirta mirušajam pensijas saņēmējam.
- No 1.janvāra EAFVP atbalstu var saņemt arī maznodrošinātas personas vai ģimenes, kuru vidējie ienākumi mēnesī nepārsniedz 242 eiro, līdzšinējo 188 eiro vietā.

3. PRIORITĀTE

Invaliditātes noteikšanas sistēmas un paredzēto atbalsta pasākumu personām ar invaliditāti pārskatīšana un pilnveidošana

2017. GADĀ

- 2017. gadā subsidētās nodarbinātības pasākumi tika papildināti ar jaunu pakalpojumu veidu bezdarbniekiem ar garīga rakstura traucējumiem – atbalsta persona darbā, kas palīdz minētajiem cilvēkiem iekļauties darba vietā. Proti, piedalīties pārrunās ar darba devēju, sniegt atbalstu darba vadītāja norādīto darba uzdevumu apgūvē un izpildē, veidot komunikāciju ar darba devēju, darba vadītāju un darba kolēģiem, kā arī sniegt psiholoģisku un motivējošu atbalstu.
- Ieviesta iespēja saņemt finansiālu atbalstu tiem darba devējiem, kuri vēlas nodarbināt bezdarbnieku ar invaliditāti vispārējā kārtā (neveidojot subsidēto darba vietu, lai saņemtu darba algas vai tās daļas dotāciju), taču veiksmīgai darba uzsākšanai un turpināšanai nepieciešams papildus atbalsts (darba vietas pielāgojums, algas daļas subsīdija darba vadītājam, surdotulka, ergoterapeita vai atbalsta personas pakalpojums).
- Ir ieviesti stingrāki izglītības iestāžu atlases kritēriji, kas saistīti ar pedagogu kvalifikāciju, programmu akreditācijas ilgumu un izglītības iestāžu pieejamību personām ar invaliditāti, kā arī paredzētas pilnvaras Nodarbinātības valsts aģentūrai svītrot izglītības iestādes piedāvājumu no izglītības piedāvājumu saraksta, ja divu gadu laikā norādītajā mācību īstenošanas vietā netiek organizētas mācības, tādējādi sekmējot mācību vides pieejamību un bezdarbnieku darbā iekārtošanās iespējas pēc mācību pabeigšanas.

2018. GADĀ

- No 18. maija mainīti kritēriji invaliditātes termiņa noteikšanai bērniem ar smagiem, stabiliem funkcionēšanas ierobežojumiem, paredzot, ka invaliditātes termiņu uz periodu līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai nosaka visiem bērniem ar stabiliem un neatgriezeniskiem funkcionēšanas ierobežojumiem (neatkarīgi no to pakāpes), kuru dēļ invaliditāte ir bijusi nepārtraukti noteikta vismaz vienu vai vairāk gadus.

2019. GADĀ

- No 2019. gada 23. marta ir paplašināta mērķa grupa, kurai ir tiesības saņemt pabalstu par transporta izdevumu kompensāciju, ja ir apgrūtināta pārvietošanās.
- No 2019. gada 1. jūlija bērniem ar īpaši smagu invaliditāti un pilngadīgām personām ar īpaši smagu invaliditāti no bērnības, kuras saņēmušas VDEĀVK atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību, ir palielināts kopšanas pabalsta apmērs līdz 313,43 eiro mēnesī (iepriekš – 213,43 eiro mēnesī), kā arī vecākam, kurš kopj bērnu ar smagu invaliditāti, palielināts iemaksu objekts pensiju apdrošināšanai, ko veic valsts.
- No 2019. gada 1. septembra tās studējošās personas ar invaliditāti, kuras funkcionēšanas ierobežojumu dēļ nevar pārvietoties ārpus mājokļa patstāvīgi un, kurām VDEĀVK izsniegusi atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību, var saņemt asistenta pakalpojumu augstskolās un koledžās.

- Turpinājās darbs pie invaliditātes ekspertīžu kvalitātes uzlabošanas, kas, t.sk. ir mērāma ar savlaicīgi pieņemtiem lēmumiem. Ja 2017. gada 2. pusgadā vidējais iesnieguma izskatīšanas ilgums bija 30,71 diena (2017. gada 1. pusgadā - 34 dienas), tad 2018. gada 2. pusgadā tās bija 29,30 dienas, savukārt 2019. gada 1. pusgadā – 26,39 dienas un 2019.gada 2.pusgadā - 31,5 diena. VDEĀVK veic regulāras ārstu ekspertu apmācības par efektīvu invaliditātes ekspertīzes procesa nodrošināšanu, kā arī selektīvi veic pieņemto lēmumu pēcpārbaudes, lai identificētu kļūdas, nepilnības un sniegtu skaidrojumu turpmākai efektīvai, profesionālai un kvalitatīvai darba nodrošināšanai, kas ir orientēta uz cilvēka labāko interešu ievērošanu.
- Ieviesti psihosociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar onkoloģisku slimību un viņu tuviniekiem kā arī paliatīvā aprūpē esošiem bērniem un viņu ģimenes locekļiem.
- Piešķirts papildu finansējums, lai uzlabotu tehnisko palīglīdzekļu pieejamību un samazinātu rindā uz tehnisko palīglīdzekļu saņemšanu esošo personu skaitu. Vienlaikus tiek ieviesti jauninājumi, kas paredz nodrošināt iespēju ieviest kvalitatīvākus un progresīvākus tehniskos palīglīdzekļus.
- Ieviests mehānisms klienta aprūpes līmeņa noteikšanai, kurš dod iespēju pēc vienotiem klienta vajadzību un spēju izvērtēšanas kritērijiem noteikt klientam atbilstošāko sociālās aprūpes pakalpojumu, novēršot nepamatotu ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.
- Izveidots valsts atbalsta mehānisms pašvaldībām “Nauda seko klientam”, kas dod iespēju pašvaldībām saņemt valsts atbalstu par personām, kuras ir pārtraukušas saņemt valsts finansēto pakalpojumu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, pārcēlušās uz patstāvīgu dzīvi pašvaldībā un kurām pašvaldības nodrošina sociālos pakalpojumus dzīvesvietā.
- No 2019.gada darba devējam gadījumos, kad darba devējs uzsāk darba attiecības ar NVA reģistrētu bezdarbnieku ar invaliditāti, nepieprasot dotāciju darba algai, ir tiesības saņemt dotāciju darba vadītājam (uz laiku līdz 2 mēnešiem, 50 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas proporcionāli darbinieka nostrādātajām dienām mēnesī), vienreizēju finanšu atbalstu darba vietas pielāgošanai, aprīkojuma iegādei, kā arī tehnisko palīglīdzekļu iegādei (līdz 711 eiro). Turklāt darba devējam ir tiesības saņemt atbalstu surdotulku, ergoterapeitu, atbalsta personas un citu speciālistu pakalpojumu izmaksām, ja tie sniegti, lai nodarbinātu bezdarbniekus ar invaliditāti.
- 2019.gada pavasarī pilnveidoti pasākuma “Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs” nosacījumi, lai veicinātu izglītojamo ar invaliditāti iesaisti nodarbinātības pasākumos.

PASĀKUMI MINISTRIJAS VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAI

Labklājības ministrija 2019.gadā turpināja pilnveidot gan ministrijas iekšējos procesus, gan arī uzlabot darba vidi. 2019.gadā īpašs uzsvars tika likts uz personāla vadības politikas pilnveidošanu, īstenojot darbinieku apmierinātības aptauju un noskaidrojot kopējo darbinieku apmierinātību ar darbu un faktoros (piemēram, darba atalgojums un taisnīgums, izaugsmes iespējas), pie kuru pilnveidošanas organizācijā jāstrādā, lai uzlabotu darbinieku kopējo apmierinātību ar darbu. Ņemot vērā apmierinātības tendences, 2019.gadā tika izstrādāti un pilnveidoti vairāki iekšējie procesi un normatīvie akti darba atalgojuma un novērtēšanas jomās. Piemēram, pilnveidojot Darba kārtības noteikumus, iestādē ir ieviesta iespēja strādāt attālināti vai izvēlēties darbam elastīgu darba laiku.

Lai uzlabotu jauno darbinieku iejušanos kolektīvā un veicinātu pēc iespējas ātrāku to iekļaušanos organizācijā, tika izstrādāta jaunā darbinieka rokasgrāmata, kā arī notika darbs pie jaunā darbinieka darbā ievadīšanas jeb mentoringa procesa izstrādes, lai jau 2020.gadā to iedzīvinātu praksē.

2019.gada 1.maijā ministrijā ieviesta iekšējā trauksmes celšanas sistēma, kas nosaka trauksmes celšanas kārtību, trauksmes ziņojumu izskatīšanas procedūru, nodrošinot nodarbinātajiem iespēju droši ziņot par pārkāpumiem un garantējot viņu aizsardzību.

2019. gada nogalē tikai pabeigta deinstitucionalizācijas procesa elektronizācija ERAF projekta "Deinstitucionalizācijas procesu atbalsta sistēma (1.kārta)" ietvaros, īstenojot valsts finansēto sociālo pakalpojumu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu datu apmaiņu ar pašvaldībām. Izstrādāts

Adopcijas reģistrs, nodrošinot operatīvu bērna adopcijas procesa apstrādi un sensitīvo personas datu aizsardzību. Īstenojot projektu, ir būtiski paplašināta nozares statistikas datu kvalitāte Labklājības informācijas sistēmā LabIS, tos publiskojot sabiedrībai Valsts atvērto datu portālā un pašvaldību datu portālā.

Vienlaikus, kopējās nozares infrastruktūras pilnveidošanai, turpinājās darbs pie ERAF finansētā Labklājības nozares informācijas un komunikācijas tehnoloģiju centralizācijas projekta ieviešanas, kura ietvaros ir plānots centralizēti pārvaldīt visu nozares IKT infrastruktūru un sistēmas, kā arī ieviest nozarē vienotu dokumentu vadības risinājumu un e-pastu risinājumu, paredzēts ieviest dažādas vienotas procedūras, kā arī palielināt drošības līmeni. Vienlaikus 2019. gadā Ministru kabinetā tika apstiprināts ERAF projekts "Deinstitucionalizācijas procesu atbalsta sistēma" (2.kārta), kas paredz Tehnisko palīglīdzekļu sistēmas ieviešanu, nodrošinot pārskatāmu tehnisko palīglīdzekļu pakalpojuma procesa vadību. Pārskata gadā pabeigts darbs pie nozares budžeta plānošanas un izpildes uzraudzības risinājuma - Jedox izstrādes un pielāgošanas nozares vajadzībām, t.sk., vienkāršojot budžeta plānošanas un uzraudzības procesus nozarē, tādējādi samazinot informācijas, kas nepieciešama budžeta izpildes uzraudzībai, pieprasījumus no nozares iestādēm.

2019. gadā tika pastiprināti pievērsta uzmanība fizisko personu datu aizsardzības jautājumiem, pārskatot iekšējos procesus, tos pilnveidojot un datu aizsardzības jautājumus ietverot ikdienas darbībā.

Turpinājās darbs pie ministrijas valdījumā esošo valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas procesu pilnveidošanas, ko nodrošina VSIA "Šampētera nams". 2019. gada decembrī apstiprināta VSIA "Šampētera nams" vidēja termiņa darbības stratēģija 2019.-2021.gadam.

Vienlaikus 2019. gadā turpinājās ministrijas iekšējās darba vides uzlabošana, nodrošinot gan atbilstoša materiāli tehniskā aprīkojuma iegādi ikdienas funkciju izpildei, gan arī uzlabojot telpu funkcionalitāti un darba vides atbilstību darba aizsardzības prasībām.

Tāpat pārskata periodā tika pilnībā ieviests elektronizēts risinājums komandējumu pieteikšanai HOP vidē, kā arī ieviesta iespēja iesniegt dažādus ar personāla apriti un motivāciju saistītus pieteikumus, lai mazinātu papīru un e-pastu apriti. Vienlaikus arī lietvedības sistēmā tika ieviesti risinājumi, kas samazina papīra formāta dokumentu apriti gan Labklājības ministrijā, gan ārpus iestādes.

IEKŠĒJAIS AUDITS

Iepriekšējo gadu auditu rezultāti liecina, ka kopumā iestādē un nozarē ir **iedibināta iekšējās kontroles sistēma un tā darbojas, lai gan atsevišķu sistēmu iekšējās kontrolēs ir nepieciešami uzlabojumi**, lai novērstu konstatētās nepilnības un efektīvizētu iekšējos procesus. Pārskata periodā īstenotajos audits īpaša uzmanība tika pievērsta procesu efektivitātes pamatprincipiem, t.sk. administratīvā sloga mazināšanas un iekšējo procesu vienkāršošanas iespējām, lai veicinātu Valsts pārvaldes reformu plānā noteikto mērķu un rezultātu sasniegšanu.

Darba tirgus politikas jomā - stingrāk tiks vērtēta klientu turpmākā iesaiste NVA pasākumos gadījumos, ja līdzšinējā sadarbība ar klientu ir negatīva (neapmeklē pasākumus bez attaisnojoša iemesla, formāli veic uzliktos pienākumus, neizrāda interesi par darba attiecību uzsākšanu). Tāpat pilnveidojams karjeras konsultāciju pakalpojums, lai karjeras konsultācijas ir mērķtiecīgi vērstas uz klientam nepieciešamo pasākumu noteikšanu ar mērķi iespējami ātri iekļauties darba tirgū, lai veidotu sasaisti starp klienta vajadzībām, karjeras

konsultācijās sniegtajām rekomendācijām un faktiski saņemtajiem pakalpojumiem.

Bērnu un ģimenes politikas jomā – tiks pilnveidots esošais bērnu tiesību aizsardzības uzraudzības modelis, lai veidotos savstarpēja un mērķtiecīga sadarbība bāriņtiesu darbības uzlabošanā. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija veiks pasākumus iestādes darbības kvalitātes uzlabošanai, pārskatīs pielietotās pārbaužu plānošanas un īstenošanas metodes, kā arī pilnvērtīgāk attīstīs metodiskās vadības funkciju.

Turpināsies darbs pie ārpusģimenes aprūpes centru darbības pilnveidošanas, stiprinot metodiskās vadības sistēmu, izvērtējot iespēju piemērot praktiskās apmācības metodes, kā arī veicinot iesaistīto pušu izpratni par ārpusģimenes aprūpes centru sniegto pakalpojumu īstenošanu un attīstību.

Sociālo pakalpojumu politikas jomā - tiks turpināts darbs pie klientu apkalpošanas kvalitātes uzlabošanas, t.sk. nodrošinot izsekojamu klientu uzņemšanas procesu tehnisko palīgīdzekļu rindā.

Attiecībā uz sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu, tiks pievērsta uzmanība sociālo pakalpojumu nodrošināšanas efektivitātes mērīšanai. Lai samazinātu administratīvo slogu, tiks pārskatīts dokumentēšanas apjoms sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas procesa ietvaros.

Ir uzsākts darbs pie sociālo pakalpojumu kvalitātes kontroles funkcijas pārskatīšanas, nodalot primārās un sekundārās atbildības jomas, sniedzot pakalpojuma kvalitātes novērtējumu, kā arī stiprinot metodiskā atbalsta funkciju kā preventīvās darbības virzienu.

Plānots, ka sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs kā sabiedrības informēšanas rīks tiks pilnveidots, lai atbalstītu potenciālos pakalpojumu saņēmējus objektīvas, precīzas un pilnīgas informācijas iegūšanai sociālo pakalpojumu jomā.

Atbalsta sistēmu jomā- lai nodrošinātu efektīvāku nekustamo īpašumu apsaimniekošanu, tiks stiprināta iesaistīto pušu izpratne par pienākumu un atbildības

sadalījumu, nodrošināta savlaicīga, pilnīga informācijas aprīte un uz sadarbību vērsta komunikācija. Tāpat tiks meklēti rīcības virzieni sadarbībai krīzes situācijās.

Labklājības ministrijas padotības iestādes strādās pie caurspīdīgas materiālās stimulēšanas sistēmas noteikšanas, kvalitatīvāku amata aprakstu izstrādāšanas, atbilstošas summētā darba laika noteikšanas un precīzas uzskaites sistēmas izveides, lai uzlabotu personāla vadības apakšprocesus.

ES finansēto programmu un projektu un ārvalstu finanšu palīdzības projektu vadības jomā tiks domāts, kā efektīvāk nodrošināt projekta īstenošanai nepieciešamā personāla plānošanu, lai identificētu nepieciešamo darbinieku skaitu un tas būtu pamatots ar faktiskās noslodzes/ darba apjoma aprēķiniem.

VALSTS KONTROLES REVĪZIJAS

Labklājības ministrija novērtē Valsts kontroles ieguldījumu, sniedzot priekšlikumus un ieteikumus darba, sociālās aizsardzības, bērnu un ģimenes tiesību, kā arī personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju jomā.

Pārskata gadā Valsts kontrole labklājības nozarē veica:

- 1) finanšu revīziju par Labklājības ministrijas 2018. gada finanšu pārskata sagatavošanas pareizību un sniedza atzinumu bez iebildumiem, apliecinot revīzijā gūto pārliecību, ka gada finanšu pārskats visos būtiskākajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Labklājības ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Labklājības

ministrijas darbības rezultātiem pārskata gadā, un ir sagatavots atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. Vienlaikus ir sniegts pozitīvs atzinums, ka piešķirtais finansējums Latvijas Valsts simtgades svinību nodrošināšanai visos būtiskajos aspektos ir izlietots atbilstoši tiesību aktiem, kas uz tiem attiecas, tomēr tika saņemti būtiski norādījumi saistībā ar finanšu pārskatam pakārtoto darījumu – prioritārā pasākuma “Alternatīvo ģimenes aprūpes formu attīstība” - finanšu plānošanu un izlietošanu, kā arī par piešķirtā papildu finansējuma aktivitātēm “Adopcijas un audžuģimeņu atbalsta, sociālās palīdzības metodiskās vadības ģimenēm ar bērniem,

pakalpojumu kvalitātes procesa pilnveidošanai” un “Bērnu tiesību aizsardzības funkcijas nodrošināšanai un kvalitātes paaugstināšanai” izlietojumu.

- 2) lietderības revīziju “Ikvienam bērnam ir tiesības uzaugt ģimenē”, kurā Valsts kontrole atzinīgi novērtē Labklājības ministrijas uzsāktās aktivitātes audžuģimeņu skaita palielināšanai un pārējo uzņemošo ģimeņu atbalstam, kas ir veicinājis, ka pēdējos gados arvien vairāk bērnu ārpusģimenes aprūpi saņem pie aizbildņa vai audžuģimenē, nevis bērnunamā, taču revīzijas laikā konstatēto nepilnību novēršanai ir jāveicina pašvaldību institūciju – bāriņtiesu un sociālo

dienestu – efektīva darbība un savstarpēja sadarbība, lai mērķtiecīgu darbību rezultātā tiktu īstenoti savlaicīgi un efektīvi pasākumi bez vecāku gādības esošo bērnu labāko interešu nodrošināšanai. Labklājības ministrija savu iespēju robežās veiks pasākumus, lai sekmētu ārpusģimenes aprūpes jomas pilnveidošanu, kā arī pastiprināti veltīs resursus, uzlabojot metodisko atbalstu bērnu tiesību aizsardzībā iesaistītajām institūcijām, lai to īstenotās darbības ir pietiekamas, savlaicīgas un nodrošina bērnam iespēju uzaugt ģimenē vai tai pietuvinātā bērna interesēm atbilstošā vidē.

EIROPAS SAVIENĪBAS FONDU REVĪZIJAS IESTĀDES AUDITI (EAFVP)

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu Revīzijas departaments kā EAFVP Revīzijas iestāde pārskata gadā Labklājības ministrijā kā EAFVP vadošajā un sertifikācijas iestādē veica:

- 1) Sistēmas auditu par EAFVP ietvaros izveidoto procesu Vadības un kontroles aktivitātes, Risku vadības, Vadības un informācijas Sistēmas pārvaldības, Maksājumu pieteikumu un kontu slēguma sagatavošanas un Neatbilstību vadības darbības efektivitātes novērtējumu EAFVP vadošajā iestādē, sertifikācijas iestādē un sadarbības iestādē par periodu no 2018. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 27. februārim. Audita rezultātā iegūta pietiekama pārlicība, ka EAFVP vadības un kontroles sistēma (VKS) attiecībā EAFVP vadošajā, sertifikācijas un sadarbības iestādē darbojas efektīvi un atbilst Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

- 2) EAFVP darbību revīziju par grāmatvedības gadā no 2018. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 30. jūnijam sertificētajiem izdevumiem. Revīzijas ietvaros gūta pietiekama pārlicība, ka maksājuma pieteikumos iekļautie Eiropas Komisijai deklarētie izdevumi kopumā ir attiecināmi finansēšanai no EAFVP saskaņā ar Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. Revīzijā konstatēto kļūdu ar finanšu ietekmi kopējais kļūdu īpatsvars (0,0202 %) nepārsniedz Eiropas Komisijas noteikto būtiskuma līmeni.
- 3) EAFVP pārskatu revīziju par EAFVP sertifikācijas iestādes sagatavoto kontu slēgumu par 5. grāmatvedības gadu no 2018. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 30. jūnijam. Revīzijas rezultātā gūta pietiekama pārlicība, ka pārskatā sniegtā informācija ir pilnīga, pareiza un patiesa.

Gada kontroles ziņojumā Revīzijas iestāde sniedza atzinumu bez iebildēm un sistēmas pārlicības līmeni novērtēja kā vidēju.

EIROPAS SAVIENĪBAS FONDU REVĪZIJAS IESTĀDES AUDITI

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu Revīzijas departaments kā Eiropas Savienības fondu Revīzijas iestāde pārskata gadā Labklājības ministrijā kā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītajā atbildīgajā iestādē veica:

- 1)** Eiropas Savienības fondu vadības un kontroles sistēmas auditu par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda uzraudzības rādītāju datu ticamību un noderību par periodu līdz 2018. gada 12. martam. Audita rezultātā iegūta pietiekama pārliecība, ka kopumā rezultāta rādītāju un specifisko iznākuma rādītāju dati ir ticami un uzraudzības rādītāju dati ir noderīgi. Audita ziņojumā Labklājības ministrijai kā Eiropas Savienības fondu atbildīgajai iestādei ieteikumi nav izteikti.
- 2)** Eiropas Savienības fondu vadības un kontroles sistēmas auditu par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas periodā izveidoto risku vadības sistēmu par periodu no 2017. gada 28. februāra līdz 2019. gada 28. februārim. Audita rezultātā ir iegūta pietiekama pārliecība, ka risku vadība kopumā darbojas un atbilst Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. Audita ziņojumā Labklājības ministrijai kā Eiropas Savienības fondu atbildīgajai iestādei ieteikumi nav izteikti.

PĒTĪJUMI

2019. GADĀ TURPINĀJĀS:

- **Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums (t.sk., izvērtējums par nevienlīdzību veselības aprūpē un nevienlīdzību mājokļa pieejamības jomā)**, kura mērķis ir veikt rīcībpolitikas un īstenoto politikas pasākumu ietekmes un iedzīvotāju ienākumu situāciju raksturojošo datu izvērtējumu, lai secinātu, vai iniciētās un ieviestās politikas sniedz mērķētu ieguldījumu nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanā. Pētījums noslēdzās 2019.gada jūnijā.
- **Zinātnisks pētījums par sociālās atstumtības riskam pakļauto bezdarbnieku iespējām iekļauties darba tirgū**, kura mērķis ir izvērtēt sociālās atstumtības riskam pakļauto mērķa grupu iespējas darba tirgū, iezīmēt galvenos atbalsta pasākumus un rīcības virzienus, kas sekmē noteiktās mērķa grupas nodarbinātību un integrēšanos sabiedrībā un darba tirgū, kā arī sniegt priekšlikumus politikas pasākumu pilnveidei. Pētījums noslēdzās 2019.gada aprīlī.

2019. GADĀ TIKA UZSĀKTI:

- **Individuāli izgatavojamo tehnisko palīg līdzekļu (TPL) – ortožu izgatavošanas tehnisko kvalitātes prasību izstrāde**, kuras ietvaros plānots: 1) noteikt TPL valsts finansētā saraksta ortožu iepirkuma (bāzes) cenas pārskatīšanas metodiku, cenu aprēķināšanas metodiku un aprēķinu kritērijus; 2) izstrādāt uz atvērtā tirgus principiem balstītu ortožu kompensācijas sistēmas noteikšanas metodiku individuāli izgatavojamajām ortozēm, iekļaujot ortožu kompensācijas sistēmas un klientu brīvās izvēles ieviešanas principu. Pētījums noslēdzās 2019.gada decembrī.
- **Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums (t.sk., padziļināts izvērtējums par nevienlīdzību sabiedriskā transporta pieejamības jomā)**, kura mērķis ir identificēt un izvērtēt izmaiņas spēkā stājušos tiesību aktos 2017. gadā, kuras vērstas uz nabadzības, sociālās atstumtības un/vai ienākumu nevienlīdzības samazināšanu, palielinot iedzīvotāju rīcībā esošos tiešos un/vai netiešos ienākumus. Pētījumu plānots noslēgt 2020.gada augustā.
- **Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumsprojekti)**. Pētījuma mērķis - izstrādāt jaunu, Latvijas esošajai sociālekonomiskajai situācijai atbilstošu iztikas minimuma grozu noteiktiem mājsaimniecību veidiem. Iztikas minimuma groza aprobācijas mērķis ir noskaidrot, vai izstrādātais iztikas minimuma grozs ir pielietojams, un kāds ir iztikas minimuma groza apmērs nacionālajā līmenī un teritoriālajā griezumā, izvērtējot iztikas minimuma groza teritoriālo atšķirību esamību. Pētījumu plānots noslēgt 2021.gada sākumā.
- **Pārtikas groza izstrāde pētījuma “Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumsprojekti)” ietvaros**. Pētījuma mērķis ir nodrošināt pārtikas groza satura izstrādi kā iztikas minimuma groza sastāvdaļu noteiktiem mājsaimniecību veidiem, raksturojot tādu pārtikas patēriņu, kas ļauj uzturēt veselību, kā arī izstrādāt uztura plānu noteiktiem mājsaimniecību veidiem. Pētījumu plānots noslēgt 2020.gada decembrī.

Papildus informācija par īstenotajiem un plānotajiem pētījumiem atrodama [Pārresoru koordinācijas centra Pētījumu un publikāciju datubāzē](#)

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Labklājības ministrija pastāvīgi informē sabiedrību par nozares aktualitātēm, īpaši akcentējot noteiktās 2019. gada prioritātes – ģimeniskas vides nodrošināšana bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, pensionāru dzīves kvalitātes palielināšana, cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošana, arī mazinot sabiedrības aizspriedumus pret šo iedzīvotāju grupu un veicinot nodarbinātību. Tāpat svarīga joma bija sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību palielināšanai, t.sk. akcentējot tēva lomu ģimenē.

Pārskata gadā plašsaziņas līdzekļu pārstāvju interese par labklājības nozari ir bijusi liela. Kopumā par Labklājības ministrijas aktualitātēm sagatavotas 144 preses relīzes, sniegtas 502 atbildes un skaidrojumi uz žurnālistu jautājumiem, noorganizētas 223 intervijas ar ministrijas speciālistiem, kā arī notikušas vairākas preses konferences.

Šajā gadā aizvien intensīvāka bijusi komunikācija sociālajos tīklos, kas kā informācijas kanāls iegūst lielāku nozīmi. Tam īpaši tiek gatavoti vizuālie un informatīvie materiāli, t.sk. par valsts sniegtajiem sociālajiem pakalpojumiem. 2019. gada oktobrī tika izveidots ministrijas konts sociālajā vietnē *Instagram.com*. Gada beigās šī ministrijas sociālā konta sekotāju skaits bija jau sasniedzis 600. Tomēr vēl aizvien visaktīvākā ministrijas komunikācija ir *Facebook.com* – te ir jau ap 5800 sekotāju (pieaudzis vairāk par 1000). Lai arī *Twitter.com* ministrijas konta sekotāju skaits ir vislielākais ap 5900, tomēr šeit ir mazāka sekotāju iesaiste. Pieaudzis *Youtube.com* izvietoto videomateriālu skaits, īpaši par cilvēku ar invaliditāti iekļaušanu sabiedrībā, līdz ar to pieaudzis skatījumu daudzums jau vairāk nekā 100 tūkstoši. Tāpat turpinājās informācijas papildināšana un aktualizēšana Labklājības ministrijas

tīmekļvietnē, kas ir galvenais aktuālās informācijas kanāls.

2019. gadā maijā Labklājības ministrijā norisinājās Atvērto durvju diena ar mērķi uzrunāt jauniešus viņu valodā – vienkāršākā un brīvākā izteiksmē, lai sniegtu iespēju ielūkoties ministrijas darba jomās. Organizējot viktorīnu “Cietie rieksti”, iepazīstinājām skolēnus un viņu pedagogus ar Labklājības ministrijas darbības galvenajiem virzieniem, Eiropas Savienību un ES fondu sniegto atbalstu Latvijā sociālajā jomā. Šajā pasākumā piedalījās vairāk nekā 130 jauniešu.

2019. gada vasarā Labklājības ministrija sadarbībā ar Veselības ministriju piedalījās sarunu festivālā “Lampa”. Šeit pasākumi norisinājās divu dienu garumā ar moto “Spēks. Drosme. Enerģija” -drosme runāt, drosme tuvoties un drosme būt un dzīvot nekaunoties. Labklājības ministrija un Veselības ministrija kopā ar sadarbības partneriem iesaistījās sarunās, diskusijās, konsultācijās,

lai runātu un stāstītu, uzklausi un parādītu, ka līdztekus pamestības un bezcerības sajūtai ir atbalsts, palīdzība un pieņemšana. Bija sarunas par psihiskiem traucējumiem, garīgo veselību un izdegšanu, vides pieejamību, bērnu atkarībām un bērnu depresiju, mobingu, kā arī deinstitucionalizāciju – ceļu uz humānu, iekļaujošu sabiedrību. Pirmā bija garīgās veselības diena, bet otrā bērnu diena. Notika arī dažādas neformālās aktivitātes: meditācijas, meistarklases bērniem un pieaugušajiem, dārza spēles, grupas „Zvaigžņu dzirksts” (jaunieši ar garīga rakstura traucējumiem) akustiskais koncerts, nakts brīvdabas kino – Signes Baumanes animācijas filma par garīga rakstura traucējumu tematiku – “Akmeņi manās kabatās” un izrāde bērniem “Kaka un pavasaris”. Komunikācijas jomā norisinājās dažādas aktivitātes sociālajos tīklos, arī diskusiju tiešraides.

Novembrī Labklājības ministrija īstenoja kampaņu „Tēt, esi unikāls!” ar mērķi – vīriešu-tēvu lomas ģimenē un sabiedrībā stiprināšana, mazinot sabiedrībā esošos aizspriedumus un priekšstatus par sieviešu un vīriešu atbildības jomām. Kampaņas īstenošanā bija dažādas sabiedrisko attiecību aktivitātes – diskusija par šo tēmu, raksti dažādos medijos, intervijas, aktivitātes sociālajos tīklos un četru video izveide. Tie bija stāsti no vīrieša-tēva perspektīvas, kas demonstrēja dažādu tēvu pieredzi, iesaistoties ģimenes rūpēs un rūpējoties par bērniem, izceļot raksturīgākās problēmas, kā arī pozitīvos piemērus, kas parāda līdzvērtīgas sieviešu un vīriešu lomas nozīmi ģimenēs vai tēva nozīmīgo lomu uz bērna izvēlēm.

2019. gadā tika uzsākta plaša kampaņa “Cilvēks, nevis diagnoze”, paplašinot kampaņas mērķi – palielināt sabiedrības atbalstu deinstitucionalizācijas procesam Latvijā – tas ir atbalsts cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu un bērnu ar funkcionāliem traucējumiem, viņu iekļaušanai sabiedrībā un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai.

Kampaņas mērķis ir veicināt cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem, bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu veiksmīgu iekļaušanos sabiedrībā, izglītot sabiedrību par saskarsmi ar minētajām cilvēku grupām, kā arī veicināt mediju pārstāvju un žurnālistu iesaisti ar mērķi sabiedrībai sniegt pilnvērtīgāku informāciju. Ņemot vērā sabiedriskās domas pētījuma rezultātus un Eiropas Savienības fondu finansējuma atbalstu, kampaņas tēmas sadalās šādi: par cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem – 70 %, bērniem ar funkcionāliem traucējumiem – 20 %, ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem – 10 %.

Lielāki komunikācijas pasākumi – tiešsaistes diskusijas, reklāmas kampaņa, sociālais eksperiments, iniciētas intervijas un raksti, aktivitātes sociālajos tīklos un citas aktivitātes – kampaņas ietvaros paredzēti 2020. gadā.

SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Viens no nozīmīgākajiem Labklājības ministrijas sadarbības partneriem nemainīgi ir nevalstiskās organizācijas (turpmāk – NVO). 2019. gada bija noslēgti sadarbības līgumi ar 108 organizācijām, jaunas vienošanās abpusēji parakstot ar Ventspils biedrību “Integrācijas inkubators (I+I)”, Latvijas Miopātijas slimnieku asociāciju “SARTORIUS” no Rīgas un biedrību “Lielās ģimenes” no Daugavpils. Būtisks aspekts sadarbībai ir informācijas un viedokļu apmaiņa, pieņemot nozarei būtiskus lēmumus, izstrādājot politikas dokumentus un plānojot izmaiņas labklājības nozares pilnveidošanai.

Labklājības ministrijas tīmekļa vietnē regulāri tiek ievietoti normatīvo aktu projekti, par kuriem informācija tiek nosūtīta arī NVO, ar kurām ir noslēgti sadarbības līgumi un memorandi. Šīm organizācijām ir iespēja sniegt viedokli par jebkuriem grozījumiem normatīvajos aktos, kuriem sagatavotājs ir Labklājības ministrija. Tāpat šīm NVO regulāri tiek nosūtīta jaunāka informācija par ministrijas aktivitātēm un notikumiem.

Lai nodrošinātu plašu un dažādu sabiedrības grupu interešu pārstāvniecību ar nozares attīstību saistītu lēmumu pieņemšanā, kā arī sekmētu atklātu, savlaicīgu un atbildīgu nozares attīstības plānošanas procesu NVO ir pārstāvētas visās Labklājības ministrijā darbojošās komitejās, komisijās un padomēs:

- [Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komiteja](#)
- [Dzimumu līdztiesības komiteja](#)
- [Apmācību komisija apmācību jomu, izglītības programmu, profesiju, sociālo un profesionālo pamatprasmju noteikšanai](#)
- [Senioru lietu padome](#)
- [Sociālo pakalpojumu attīstības padome](#)
- [Demogrāfisko lietu padome](#)
- [Bērnu lietu sadarbības padome](#)
- [Invaliditātes lietu nacionālā padome](#)
- [Sociālā darba speciālistu sadarbības padome](#)
- Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes [Sociālās drošības apakšpadome](#)
- [Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadome](#)
- [Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadome](#)
- [Sociālo uzņēmumu komisija](#)

Tāpat Labklājības ministrija ir noslēgusi vairākus deleģējuma un līdzdalības līgumus ar NVO. 16 no tiem deleģē nodrošināt ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru darbību un sniegt atbalstu audžuģimēnēm, specializētajām audžuģimēnēm, aizbildņiem, adoptētājiem un viesģimēnēm. Tāpat vairākām NVO deleģēta Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto valsts sociālo pakalpojumu nodrošināšana.

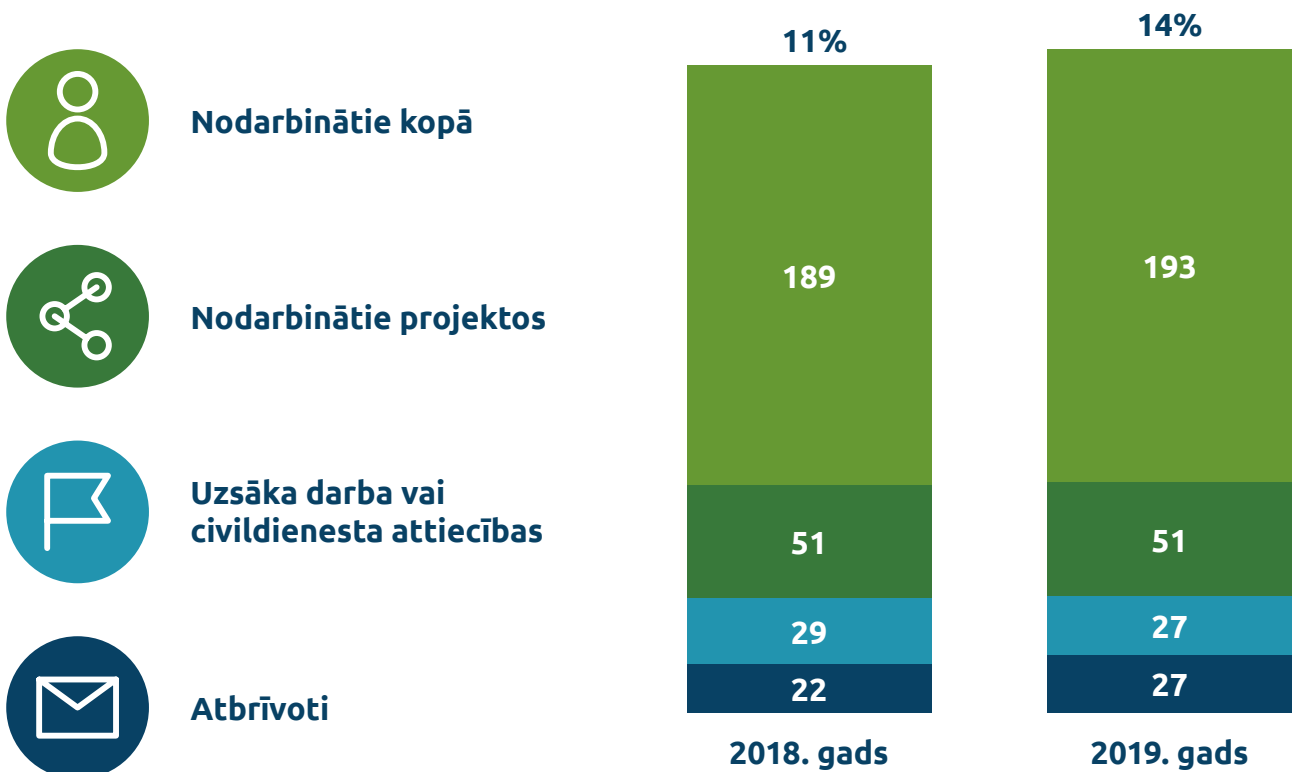
Nenoliedzami NVO iesaiste labklājības nozares attīstībā un pilnveidošanā ar katru gadu pieaug, veidojot aizvien ciešāku sinerģiju savstarpējā sadarbībā.

PERSONĀLS

Pārskata perioda beigās Labklājības ministrijā bija nodarbināti 193 darbinieki un amatpersonas, no tiem:

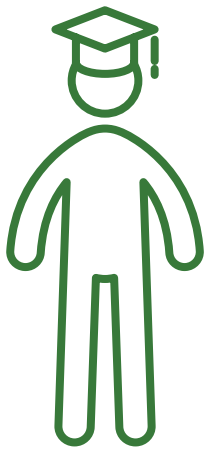
Personāla mainība

98% nodarbināto ir augstākā izglītība (akadēmiskā vai otrā līmeņa augstākā izglītība), t.sk. 38% nodarbināto ir maģistra grāds.

76% nodarbināto darba stāžs ministrijā ilgāks par 3 gadiem. Darbinieku vidējais vecums ir 43 gadi.

**VĪRIEŠU
ĪPATSVARS
16%**

**SIEVIEŠU
ĪPATSVARS
84%**

**TOP 3 vārdi:
ILZE, INESE,
KRISTĪNE**

Pārskata periodā ievērojams uzsvars iestādē likts uz personāla kompetenču, vispārējo un profesionālo zināšanu un prasmju paaugstināšanu tādās tēmās kā risku vadība un iekšējās kontroles sistēma, valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanas un pilnveides iespējas, darbības stratēģijas plānošana, dizaina domāšana u.c. 2019. gadā mācījušies 102 darbinieki, kopumā tam atvēlot 1644 mācību stundas (vidēji 16 mācību stundas uz vienu apmācīto darbinieku).

36% POLITIKAS PLĀNOTĀJI

- 1) Valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanas prakse un pilnveides iespējas labklājības nozarē
- 2) Finansiālais un administratīvais slogs, to veidojošie faktori
- 3) Dizaina domāšana

34% VADĪTĀJI

- 1) Darbības stratēģijas plānošana
- 2) Valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanas prakse un pilnveides iespējas labklājības nozarē
- 3) Risku vadība un iekšējās kontroles sistēma

24% ATBALSTA PERSONĀLS

- 1) Finansiālais un administratīvais slogs, to veidojošie faktori
- 2) Valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanas prakse un pilnveides iespējas labklājības nozarē
- 3) Darba vide

8% POLITIKAS IEVIEŠĒJI

- 1) Kā nodrošināt sociālo pakalpojumu kvalitāti
- 2) Aktualitātes bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju darbā
- 3) Bērnu tiesību aizsardzības joma

Lai veicinātu darbinieku iesaistīšanos, iestādē tika īstenots Fotokonkurss, kura rezultātā labākās bildes ieraudzīja dienasgaismu ministrijas 2020. gada kalendārā.

GALVENIE PLĀNOTIE PASĀKUMI 2020. GADAM

- 1) Lai uzlabotu materiālo situāciju personām ar īpaši zemiem ienākumiem, ar 2020. gada 1. janvāri tiek palielinātas minimālās vecuma un invaliditātes pensijas un valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs:
 - nosakot vecuma pensijas minimālo aprēķina bāzi 80 eiro apmērā (personām ar invaliditāti no bērniības – 122,69 eiro),
 - palielinot valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru personām ar invaliditāti no 64,03 eiro līdz 80 eiro apmērā (personām ar invaliditāti no bērniības – 122,69 eiro),
 - palielinot invaliditātes pensijas minimālo apmēru, piemērojot valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu 80 eiro apmērā (personām ar invaliditāti no bērniības – 122,69 eiro),
 - palielinot atlīdzības par darbspēju zaudējumu un darbā nodarītā kaitējuma atlīdzības minimālo apmēru, piemērojot valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu 80 eiro apmērā.
- 2) Lai nodrošinātu nepieciešamo atbalstu personām ar invaliditāti paredzēts:
 - pilnveidot un uzlabot sociālo pakalpojumu kvalitāti un pieejamību,
 - uzlabot asistenta pakalpojuma pieejamību personām ar invaliditāti, kā arī vienkāršot atskaitīšanās kārtību,
 - turpināt uzlabojumu ieviešanu tehnisko palīgīdzekļu pieejamības nodrošināšanā atbilstoši pieaugošajam pieprasījumam.
- 3) Lai nodrošinātu aizsardzību pret pirk spējas krišanos, paredzēts turpināt indeksēt pensijas un atlīdzības, turklāt vecuma pensijām piemērojot lielākus indeksus atkarībā no personas apdrošināšanas stāža, kā arī indeksējot piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijām.
- 4) Lai nepieļautu pensiju, pabalstu un atlīdzību apmēru samazinājumu saistībā ar maksas par pensiju, pabalstu un atlīdzību piegādi saņēmēja dzīvesvietā paaugstināšanos (2020. gadā par 2,49 eiro), ar 2020. gada 1. janvāri tiek nodrošināta izdevumu, kas pārsniedz līdzšinējo piegādes maksu 2,39 eiro, kompensēšana no pamatbudžeta vai valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta līdzekļiem - atkarībā, no kura budžeta līdzekļiem tiek izmaksāta pensija, pabalsts vai atlīdzība.
- 5) Lai nodrošinātu bezdarbnieku aktivizāciju pēc iespējas ātrākai iekļaušanai darba tirgū un palielinātu ilgstošo bezdarbnieku, personu ar invaliditāti, personu ar zemu izglītības līmeni iesaisti darba tirgū, paredzēts īstenot mērķētus aktīvās darba tirgus politikas pasākumus, tajā skaitā īstenojot ilgstošo bezdarbnieku atbalsta pasākumus un veicinot sociālās uzņēmējdarbības attīstību. Lai veicinātu bezdarbnieku atgriešanos darba tirgū, tādējādi risinot darbaspēka pieejamības problēmu, ar 2020.gada 1.janvāri paredzēts samazināt bezdarbnieka pabalsta izmaksas ilgumu no deviņiem uz astoņiem kalendārajiem mēnešiem.

Straujas **COVID-19** izplatības dēļ visā pasaulē Latvijai 2020. gadā būs jāievieš pasākumi, kas ierobežos vīrusa izplatību. Latvijas valdības ieviešamie drošības pasākumi un ierobežojumi, kā arī pasākumi, ko īsteno citas valstis Covid-19 izplatības ierobežošanai, **negatīvi ietekmēs Latvijas tautsaimniecības attīstību**. Rezultātā daudzi uzņēmumi būs spiesti sašaurināt ražošanu un pakalpojumu sniegšanu vai sliktākajā gadījumā pārtraukt savu darbību, atlaižot savus darbiniekus. Tas viss kopumā nelabvēlīgi ietekmēs arī publisko finanšu stāvokli, jo samazināsies nodokļu ieņēmumi un parādīsies nepieciešamība palielināt valsts atbalstu un sociālos pabalstus. Ietekme uz darba tirgu būs lielā mērā atkarīga no tā, cik ilgi saglabāsies ierobežojumi, kas saistīti ar COVID-19 izplatību. Jo ilgāk saglabājas ierobežojumi, jo augstāks darbavietu zaudējumu un bezdarba pieauguma risks.

Tabulā ir iekļauta daļa no pasākumiem, kurus 2020.gadā ieviesīs valdība, lai sniegtu atbalstu iedzīvotājiem.

ATBALSTS IEDZĪVOTĀJIEM

- **Atlīdzības izmaksa dīkstāvē esošo uzņēmumu darbiniekiem (vienlaikus arī atbalsts uzņēmējiem):**
 - dīkstāves pabalsts tiks izmaksāts darbiniekam 75 % apmērā no mēneša vidējās bruto darba samaksas par pēdējo 6 mēnešu periodu pirms ārkārtas situācijas vai atbilstoši par darbinieka faktiski deklarētajiem datiem pēdējos 6 mēnešos, bet ne vairāk kā 700 eiro apmērā par kalendāra mēnesi;
 - dīkstāves pabalsts būs pieejams arī pašnodarbinātām personām, autoratlīdzību saņēmējiem un mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem;
 - tiks maksāta piemaksa par bērnu 50 eiro apmērā vecumā līdz 24 gadiem.
- **Dīkstāves palīdzības pabalsts:**
 - izmaksās 180 eiro apmērā darba ņēmējiem, kuriem Valsts ieņēmumu dienests (VID) ir atteicis dīkstāves pabalstu;
 - izmaksās arī darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem, kuriem VID piešķirtais dīkstāves pabalsta apmērs ir mazāks par 180 eiro mēnesī, tādēļ VSAA izmaksās starpību starp dīkstāves palīdzības pabalstu un VID izmaksāto dīkstāves pabalstu;
 - VSAA izmaksās arī piemaksu 50 eiro apmērā par katru darba ņēmēja apgādībā esošo bērnu proporcionāli kalendāra dienām, kurās pabalsta saņēmējs atrodas dīkstāvē.
- **Darba nespējas lapu apmaksa (vienlaikus arī atbalsts uzņēmējiem):**
 - valsts apmaksās darba nespējas lapas, kas izsniegtas sakarā ar COVID-19 izraisītu slimību vai personas atrašanos karantīnā, uzņēmuma vietā. Minētā kārtība būs spēkā līdz 2020.gada 30.decembrim.
- **Atbalsts ģimenēm ar bērniem:**
 - tiem vecāku pabalsta saņēmējiem, kuriem Covid-19 valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā beidzas vecāku pabalsta izmaksas periods, taču ārkārtējās situācijas radīto apstākļu dēļ nav iespējams atgriezties darbā, tiks pagarināta vecāku pabalsta izmaksa pēc bērna gada vai pusotra gada vecuma. Vecāku pabalsta turpinājumu izmaksās par periodu no 2020. gada 12.marta līdz persona sāk gūt ienākumus kā darba ņēmējs vai pašnodarbinātais, bet ne ilgāk kā sakarā ar Covid-19 izsludinātās ārkārtējās

situācijas beigām. Par šo periodu vecāku pabalsta turpinājums tiek izmaksāts iepriekš piešķirtā vecāku pabalsta apmērā, bet ne vairāk kā 700 EUR mēnesī;

- ārkārtējās situācijas periodā, personai, tiks paaugstināts bērna kopšanas pabalsta apmērs no 42,69 eiro līdz 171 eiro mēnesī bērniem no pusotra gada līdz diviem gadiem;
 - par laikposmu, kad valstī Covid-19 izplatības dēļ ir izsludināta ārkārtējā situācija palielinās pabalstu aizbildnībā esoša bērna uzturēšanai - par bērnu līdz septiņu gadu vecumam – 161,25 eiro mēnesī (esošajā kārtībā 107,5 eiro), savukārt par bērnu vecumā no septiņiem gadiem – 193,50 eiro (esošajā kārtībā 129 eiro) mēnesī;
 - ārkārtējā situācijas laikā tiks turpināts valsts atbalsts ar celiakiju slimajiem bērniem, proti, ja ar celiakiju slimajiem bērniem, kuri saņēma valsts atbalstu, noteiktās ārkārtas situācijas laikā vai triju mēnešu laikā pēc ārkārtējās situācijas beigām beidzas ārsta izziņā norādītais termiņš un nav iesniegta nepieciešamā ārsta izziņa atbalsta saņemšanai, izziņas darbības termiņš tiek pagarināts uz laiku līdz sešiem mēnešiem, bet ne ilgāk kā līdz jaunas ārsta izziņas izdošanai).
- **Atbalsts ģimenēm, kurās aug bērns ar invaliditāti:**
 - Par laiku, kamēr visā valstī ir izsludināta ārkārtējā situācija, personām, kuras šajā periodā saņem piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti, tiks izmaksāta vienreizēja piemaksa 150 eiro apmērā.
 - **Pabalsts pamatvajadzību nodrošināšanai:**
 - ģimenei (personai), kura ārkārtējās situācijas dēļ nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības, pašvaldība varēs piešķirt pabalstu krīzes situācijā. Valsts nodrošinās mērķdotāciju pašvaldībām izdevumu segšanai 50 procentu apmērā no personai piešķirtā pabalsta krīzes situācijā, bet ne vairāk kā 40 EUR mēnesī vienai personai. Izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā un vienu kalendāro mēnesi pēc tās beigām pašvaldība ģimenēm vai personām, kurām tiek izmaksāts pabalsts krīzes situācijā, t.sk. audžuģimenēm un aizbildņiem, nodrošinās papildus 50 EUR par katru aprūpē esošu bērnu līdz 18 gadu vecumam.
 - **Ar sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanu saistīto dokumentu termiņa pagarināšana, pakalpojumu nodrošināšana:**
 - ja trūcīgai vai maznodrošinātai ģimenei beigsies pašvaldības sociālā dienesta noteiktais trūcīgas, maznodrošinātas vai EAFVP atbalsta nosacījumiem atbilstošas maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss un iepriekšējās iztikas līdzekļu deklarācijas derīguma termiņš, tie automātiski tiks pagarināti uz ārkārtējās situācijas laiku un vienu kalendāro mēnesi pēc ārkārtējās situācijas beigām;
 - ja ārkārtējās situācijas laikā nebūs saņemts personas iesniegums un dokumenti atkārtotai invaliditātes ekspertīzes veikšanai, Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijas iepriekš izdotais lēmums par invaliditāti tiks pagarināts automātiski uz sešiem mēnešiem. Minētā kārtība attieksies arī uz gadījumiem, ja persona iesniegumu un dokumentus invaliditātes ekspertīzei nebūs varējusi noformēt un iesniegt trīs mēnešus pēc ārkārtējās situācijas beigām;
 - tiks regulēta asistenta pakalpojuma izmantošana ārkārtējās situācijas laikā ar mērķi saglabāt iepriekš saņemtās atlīdzības apmēru asistentiem, nodrošinot, ka personas

ar invaliditāti pavadīšanai joprojām tiek sniegts atbalsts, kā arī asistenti, kas daudzos gadījumos ir personu ar invaliditāti ģimenes locekļi, netiek atstāti bez ienākumiem un netiek spiesti vērsties pašvaldībā pēc sociālās palīdzības;

- valstij un pašvaldībām būs tiesības veikt samaksu sociālo pakalpojumu sniedzējiem, ar kuriem ir noslēgts līgums par sociālo pakalpojumu sniegšanu klātienē, kā arī ārpusģimenes aprūpes centriem, ja ārkārtējās situācijas dēļ nav bijis iespējams tos sniegt.

- **Bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas nosacījumu un algoto pagaidu sabiedrisko darbu īstenošanas nosacījumu pārskatīšana:**

- līdz 2020.gada 31.decembrim bezdarbniekus varēs iesaistīt algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos neatkarīgi no reģistrētā vai faktiskā bezdarba ilguma (līdz šim, lai iesaistītos pasākumā personai bija jābūt reģistrētai bezdarbnieka statusā vismaz 6 mēnešus vai ir reģistrēta bezdarbnieka statusā mazāk par sešiem mēnešiem, bet vismaz 12 mēnešus nav strādājusi);
- ikmēneša atlīdzības apmērs būs 200 EUR, t.sk. tiks veiktas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai;
- turpmāk dubultā statusā esošie darba ņēmēji, kuri zaudēs algotu darbu un kuri būs mikrouzņēmuma īpašnieki un kuru uzņēmumam nav apgrozījuma, vai arī viņi būs pašnodarbinātie bez ienākumiem, varēs saņemt bezdarbnieka pabalstu atkarībā no veiktajām nodokļu iemaksām;
- tiks dubultots laiks, kurā persona varēs strādāt, nezaudējot bezdarbnieka statusu, palielinot līdz 120 dienām 12 mēnešu periodā. Šajā darba laikā persona bezdarbnieka pabalstu nesaņems, bet varēs turpināt to saņemt pēc minēto ierobežota termiņa darba attiecību beigām, līdz ar to tiks veicināta arī darba līgumu uz noteiktu laiku noslēgšana īslaicīgai nodarbinātībai krīzes periodā.

- **Bezdarbnieka palīdzības pabalsts:**

- Ja piešķirtā bezdarbnieka pabalsta periods beigsies 2020.gada šī gada 12. martā vai vēlāk, bet ārkārtējās situācijas dēļ nav atrasts jauns darbs, varēs pieteikties bezdarbnieka palīdzības pabalstam, kas visiem noteikts vienāds – 180 eiro mēnesī. Saņemt šādu palīdzību varēs četrus mēnešus, ne ilgāk.

VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS (PAMATBUDŽETS)

(eiro)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2018. gadā (faktiskā izpilde)	2019. gadā	
			apstiprināts likumā (kopā ar FM rīkojumiem)	faktiskā izpilde*
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	655 486 209	686 024 363	682 564 065
1.1.	dotācijas	645 238 710	677 230 886	674 304 232
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	7 130 954	7 554 241	7 207 895
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	296 884	856 576	763 195
1.4.	transferti	1 819 661	382 600	288 743
2.	Izdevumi (kopā)	655 609 670	686 029 179	682 494 765
2.1.	uzturēšanas izdevumi	651 613 939	677 186 533	674 623 670
2.1.1.	kārtējie izdevumi	78 715 357	78 763 387	77 967 836
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	368 937 215	378 236 314	377 596 954
2.1.3.	kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	192 995	255 772	219 501
2.1.4.	uzturēšanas izdevumu transferti	203 768 372	219 931 060	218 839 379
2.2.	kapitālie izdevumi	3 995 731	8 842 646	7 871 095

*Atbilstoši Valsts kases pārskatam par 2019. gada valsts pamatbudžeta izpildi

VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN IZLIETOJUMS VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLAJAM BUDŽETAM

(eiro)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2018. gadā (faktiskā izpilde)	2019. gadā	
			apstiprināts likumā (kopā ar FM rīkojumiem)	faktiskā izpilde*
04.00.00 Sociālā apdrošināšana				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	2 782 322 957	2 989 542 994	3 050 316 013
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	2 580 091 227	2 765 749 275	2 750 765 332
04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	1 927 321 477	2 111 380 852	2 152 376 650
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	1 903 524 528	2 020 237 596	2 011 246 786
04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	156 445 435	157 776 239	161 285 191
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	128 578 561	142 947 798	140 794 485
04.03.00 Darba negadījumu speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	47 497 518	55 511 416	56 815 503
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	43 825 224	51 001 262	50 639 641
04.04.00 Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	647 900 832	661 958 295	676 893 790
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	484 539 774	532 691 341	529 213 142
04.05.00 Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	3 157 695	2 916 192	2 944 880
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	19 623 140	18 871 278	18 871 277

* Atbilstoši Valsts kases pārskatam par 2019. gada valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izpildi

PĀRSKATA GADA BUDŽETA PROGRAMMU (APAKŠPROGRAMMU) IZPILDE

Budžeta programmas un apakšprogrammas	2019. gada finansējums	
	Faktiskā izpilde (tūkst. eiro)	Izpilde pret plānoto (%)
Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets		
ieņēmumi	3 050 316.0	102.2
izdevumi	2 750 765.3	99.5
04.00.00 Sociālā apdrošināšana		
04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets		
ieņēmumi	2 152 376.7	101.9
izdevumi	2 011 246.8	99.6
04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets		
ieņēmumi	161 285.2	102.2
izdevumi	140 794.5	98.5
04.03.00 Darba negadījumu speciālais budžets		
ieņēmumi	56 815.5	102.3
izdevumi	50 639.6	99.3
04.04.00 Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets		
ieņēmumi	676 893.8	102.3
izdevumi	529 213.1	99.3
04.05.00 Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets - izdevumi		
ieņēmumi	2 944.9	101.0
izdevumi	18 871.3	100.0

Budžeta programmas un apakšprogrammas	2019. gada finansējums	
	Faktiskā izpilde (tūkst. eiro)	Izpilde pret plānoto (%)
Valsts pamatbudžets		
04.00.00 Valsts atbalsts sociālajai apdrošināšanai		
04.00.00 Valsts atbalsts sociālajai apdrošināšanai	29 709.0	97.6
05.00.00 Valsts sociālie pakalpojumi		
05.01.00 Sociālās rehabilitācijas valsts programmas	35 081.4	99.5
05.03.00 Aprūpe valsts sociālās aprūpes institūcijās	45 911.7	99.4
05.37.00 Sociālās integrācijas valsts aģentūras administrēšana un profesionālās un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana	5 526.2	98.2
05.62.00 Invaliditātes ekspertīžu nodrošināšana	2 773.5	98.1
05.63.00 Dotācija biedrībām, nodibinājumiem un reliģiskām organizācijām	164.7	99.8
07.00.00 Darba tirgus attīstība		
07.01.00 Nodarbinātības valsts aģentūras darbības nodrošināšana	6 479.7	99.5
20.00.00 Valsts sociālie pabalsti un izdienas pensijas		
20.01.00 Valsts sociālie pabalsti	289 000.6	100.0
20.02.00 Izdienas pensijas	48 645.3	99.9
20.03.00 Piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijām	166 646.6	100.0
20.04.00 Bēgļa un alternatīvo statusu ieguvušo personu pabalsti	33.3	83.0
21.00.00 Darba apstākļu uzlabošana		
21.01.00 Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība	3 326.6	98.0
22.00.00 Bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšana		
22.01.00 Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija un bērnu uzticības tālrunis	934.1	98.6
22.02.00 Valsts programma bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai	1 560.1	77.1

Budžeta programmas un apakšprogrammas	2019. gada finansējums	
	Faktiskā izpilde (tūkst. eiro)	Izpilde pret plānoto (%)
60.00.00 Eiropas transporta, telekomunikāciju un enerģijas infrastruktūras tīklu un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (CEF) līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošana		
60.06.00 Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (CEF) līdzfinansēto projektu īstenošana (2014-2020)	50.9	46.9
62.00.00 Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana		
62.07.00 Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)	3 427.5	88.6
62.20.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014-2020)	496.3	97.9
63.00.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana		
63.07.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)	32 533.5	98.9
63.20.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Sociālā fonda (ESF) apgūšanai (2014-2020)	183.1	97.6
64.00.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana		
64.07.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu īstenošana labklājības nozarē (2014-2020)	4.1	97.8
69.00.00. Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana"		
69.06.00 Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana" (2014-2020)	160.1	67.2
69.21.00 Atmaksa valsts pamatbudžetā par mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" finansējumu (2014-2020)	30.0	61.7
70.00.00 Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana		
70.07.00 Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm	3.7	14.3
70.08.00 Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana labklājības nozarē	1 945.3	98.0
70.22.00 Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (2014- 2020) pasākumu īstenošana	139.5	87.4

Budžeta programmas un apakšprogrammas	2019. gada finansējums	
	Faktiskā izpilde (tūkst. eiro)	Izpilde pret plānoto (%)
73.00.00 Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti		
73.06.00 Ārvalstu finanšu palīdzības finansēto projektu īstenošana labklājības nozarē	172.4	99.4
97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana		
97.01.00 Labklājības nozares vadība un politikas plānošana	4 147.4	99.9
97.02.00 Nozares centralizēto funkciju izpilde	3 343.2	89.9
99.00.00 Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izdevumiem izlietojums		
99.00.00 Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izdevumiem izlietojums	64.9	90.4

PĀRSKATA GADAM APSTIPRINĀTIE PRIORITĀRIE PASĀKUMI

	Pasākuma nosaukums	Finansējums 2019. gadam (plāns), eiro
		pamatbudžets
	PAVISAM, t.sk.,	8 598 013
1.	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā pakalpojuma kvalitātes uzlabošana	4 812 988
2.	Adopcijas pabalsta pilnveidošana	927 225
3.	Atbalsts nevalstiskajām organizācijām	165 000
4.	Īpašas kopšanas pabalsta bērniem un pieaugušajiem ar invaliditāti kopš bērnības pilnveidošana	2 692 800

Plašāka informācija par prioritāro pasākumu mērķiem un rezultātiem pieejama [Paskaidrojumā par Labklājības ministrijas valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta līdzekļu pieprasījumu vidējam termiņam](#) (15.-18.lpp. un 74.lpp.)

PABALSTU UN PENSIJU IZMAKSAS

Pensijas, pabalsta veids	2019. gads (izpilde)			2018. gads (izpilde)
	Vidējais saņēmēju skaits mēnesī (personas)	Vidējais apmērs mēnesī (eiro)	Kopējie izdevumi gadā (tūkst. eiro)	Kopējie izdevumi gadā (tūkst. eiro)
Budžeta apakšprogramma 04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets (speciālais budžets)				
Vecuma pensija	444 571	363.61	1 939 805.0	1 838 415.0
Pensija apgādnieka zaudējuma gadījumā	14 838	201.02	35 792.4	34 887.7
Augstākās Padomes deputātu pensijas	96	2 346.01	2 702.6	2 608.1
Pensijas saskaņā ar speciāliem lēmumiem	23	3.03	0.8	1.6
Izdienas pensijas	2 187	436.79	11 463.1	11 928.6
Apbedīšanas pabalsts	1 928	622.99	14 413.6	12 036.1
Kaitējuma atlīdzība Černobiļas AES avārijas rezultātā cietušajām personām	32	349.25	134.1	121.5
Pabalsts pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam	3 007	170.27	6 144.1	3 161.7
Budžeta apakšprogramma 04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets (speciālais budžets)				
Bezdarbnieka pabalsts	32 472	338.58	131 931.0	119 887.3
Apbedīšanas pabalsts	10	198.49	23.8	28.9
Budžeta apakšprogramma 04.03.00 Darba negadījumu speciālais budžets (speciālais budžets)				
Slimības pabalsts	463	1 332.17	7 401.6	5 785.6
Atlīdzība par darbaspēju zaudējumu	10 307	333.94	41 302.6	36 242.5
Atlīdzība par apgādnieka zaudējumu	59	331.16	234.5	227.6
Apbedīšanas pabalsts	3	896.11	32.3	38.4
Pārējie pabalsti	515	203.15	1 255.5	1 144.1

Pensijas, pabalsta veids	2019. gads (izpilde)			2018. gads (izpilde)
	Vidējais saņēmēju skaits mēnesī (personas)	Vidējais apmērs mēnesī (eiro)	Kopējie izdevumi gadā (tūkst. eiro)	Kopējie izdevumi gadā (tūkst. eiro)
Budžeta apakšprogramma 04.04.00 Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets (speciālais budžets)				
Invaliditātes pensijas	72 653	185.96	162 129.5	158 624.6
Pensijas saskaņā ar speciāliem lēmumiem	1 415	67.62	1 148.3	1 446.2
Slimības pabalsts	17 399	923.99	192 918.1	159 299.2
Maternitātes pabalsts ¹	1 386	3 019.60	50 221.9	46 982.5
Paternitātes pabalsts ²	877	359.03	3 778.4	3 389.2
Apbedīšanas pabalsts	188	1 386.25	3 127.4	2 907.6
Kaitējuma atlīdzība Černobiļas AES avārijas rezultātā cietušajām personām	2 407	238.92	6 901.0	6 605.5
Darbā nodarītā kaitējuma atlīdzība	950	101.76	1 160.1	1 208.0
Pabalsts pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam	127	118.75	181.0	148.0
Vecāku pabalsts	21 752	412.07	107 559.3	103 856.4
Budžeta apakšprogramma 20.01.00 Valsts sociālie pabalsti (pamatbudžets)				
Kaitējuma atlīdzība Černobiļas AES avārijas rezultātā cietušajām personām	433	193.95	1 007.8	932.0
Bērna kopšanas pabalsts	37 480	131.13	58 975.9	62 876.3
Bērna ar invaliditāti kopšanas pabalsts	2 251	271.55	7 335.1	5 416.9
Ģimenes valsts pabalsts	345 024	28.20	116 769.7	108 844.2
Piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu	7 783	108.93	10 173.3	9 953.2
Bērna piedzimšanas pabalsts	1 542	422.38	7 815.7	8 044.3
Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts	19 358	106.70	24 786.9	24 790.7

¹ Maternitātes pabalsts par visu pirmsdzemdību vai pēcdzemdību periodu

² Paternitātes pabalsts par 10 dienām

Pensijas, pabalsta veids	2019. gads (izpilde)			2018. gads (izpilde)
	Vidējais saņēmēju skaits mēnesī (personas)	Vidējais apmērs mēnesī (eiro)	Kopējie izdevumi gadā (tūkst. eiro)	Kopējie izdevumi gadā (tūkst. eiro)
Pabalsts aizbildnim par bērna uzturēšanu	1 278	100.28	1 537.9	1 795.2
Atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu	3 077	54.81	2 023.9	2 078.7
Atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu	541	227.59	1 477.5	1 367.2
Pabalsts personai ar invaliditāti, kurai nepieciešama īpaša kopšana	15 357	230.99	42 567.7	40 972.6
Valsts sociālais pabalsts Černobiļas AES seku likvidēšanas dalībniekiem un mirušo dalībnieku ģimenēm	3 193	100.90	3 866.0	4 018.0
Pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir pārvietošanās grūtības	30 427	80.27	4 884.6	4 589.6
Pabalsts par asistenta izmantošanu personām ar I grupas redzes invaliditāti	2 186	73.42	1 925.9	1 899.9
Pabalsts ar celiakiju slimiem bērniem	979	109.51	1 286.6	1 426.9
Apbedīšanas pabalsts sociālā pabalsta saņēmēja nāves gadījumā	34	185.14	75.5	73.2
Atlīdzība par adopciju	10	1 316.16	157.9	145.0
Atlīdzība par adoptējamā bērna aprūpi	33	453.85	179.7	160.3
Bērnu adopcijas pabalsts	850	129.84	662.2	-
Budžeta apakšprogramma 20.02.00 Izdienas pensijas (pamatbudžets)				
Izdienas pensijas	8 462	477.89	48 527.2	43 039.9
Apbedīšanas pabalsts	5	776.65	46.6	39.3
Pabalsts izdienas pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam	1	672.25	8.1	11.7

Pensijas, pabalsta veids	2019. gads (izpilde)			2018. gads (izpilde)
	Vidējais saņēmēju skaits mēnesī (personas)	Vidējais apmērs mēnesī (eiro)	Kopējie izdevumi gadā (tūkst. eiro)	Kopējie izdevumi gadā (tūkst. eiro)
Budžeta apakšprogramma 20.03.00 Piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijām (pamatbudžets)				
Piemaksas pie vecuma pensijām	342 080	39.47	162 004.9	149 835.0
Piemaksas pie invaliditātes pensijām	31 585	12.25	4641.7	5 076.1
Budžeta apakšprogramma 20.04.00 Bēgļu un alternatīvo statusu ieguvušo personu pabalsti (pamatbudžets)				
Bēgļu pabalsta saņēmēji	18	154.21	33.3	63.9

VALSTS SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Pakalpojuma veids	Izlietotais finansējums (eiro)			
	2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	2019.gadā
Ilgstošā sociālā aprūpe līgumorganizācijās ³	4 589 407	4 879 572	5 064 334	5 377 838
Valsts ilgstošā sociālā aprūpe VSAC kopā, t.sk.,	35 371 683	36 013 421	41 988 340	45 911 675
VSAC "Latgale"	7 486 305	7 636 471	8 355 537	9 489 267
VSAC "Zemgale"	5 455 291	5 602 520	6 204 785	7 703 868
VSAC "Kurzeme"	6 253 076	6 492 199	7 242 122	8 193 211
VSAC "Vidzeme"	5 399 483	4 679 568	5 232 240	6 101 424
VSAC "Rīga"	10 760 724	11 264 494	12 556 523	13 648 465
Labklājības ministrija (infrastrukturā uzturēšana valsts sociālās aprūpes centros)	16 804	338 169	0	775 439
Tehnisko palīglīdzekļu (TPL) nodrošināšana kopā, t.sk.,	7 252 517	6 824 092	7 103 079	7 491 138
VSIA „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari””	4 648 363	4 368 144	4 532 158	5 339 954
Transferts VM elpošanas tehniskiem palīglīdzekļiem bērniem ārpus ārstniecības iestādēm	-	-	40 775	
Latvijas Neredzīgo biedrība (LNS) (tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšana)	1 045 538	1 117 393	788 492	768 004
Latvijas Nedzirdīgo savienība (LNB) tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšana)	1 558 616	1 327 115	1 732 765	1 383 180

³ (Samaksa tiek veikta par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācija pakalpojumu sniegšanu personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem konkursa rezultātā izvēlētam līgumorganizācijām un psihoneiroloģiskajām slimnīcām, kuras ilgstošās aprūpes pakalpojumus nodrošina saskaņā ar MK 22.12.2010. rīkojumu Nr.749 „Par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanu valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs”, valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”, valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Slimnīca “Ģintermuiža”” un valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca””)

Pakalpojuma veids	Izlietotais finansējums (eiro)			
	2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	2019.gadā
Pētījums par TPL faktisko izmaksu noteikšanu un TPL kompensācijas sistēmas noteikšanas metodikas izstrāde	-	2 970	8 889	-
No vardarbības cietušo bērnu sociālā rehabilitācija	1 855 585	1 983 666	2 025 179	1 383 928
Černobiļas atomelektrostācijas seku likvidēšanas dalībnieku un Černobiļas avārijas rezultātā cietušo personu apliecību finansēšana	4 388	4 388	4 388	5 941
Sociālās rehabilitācijas pakalpojums no psihoaktīvajām vielām atkarīgām personām - bērniem un pieaugušiem	344 584	313 483	250 884	460 503
Sociālās rehabilitācijas pakalpojums cilvēku tirdzniecības upuriem	49 471	87 984	114 625	118 444
Seminārs pedagogiem par Cilvēktirdzniecības upuriem	-	-	200	-
Nepilngadīgu patvēruma meklētāju izmitināšanai ⁴	834	1 072	5224	15 507
Psihologa konsultācijas, ģimenēm ar bērniem līdz 18 gadu vecumam, kuriem invaliditāte noteikta pirmreizēji, saskaņā ar Invaliditātes likumu	890	580	658	580
Asistenta pakalpojumi bērniem ar invaliditāti nokļūšanai uz/no mācību iestādes, dienas centra, I grupas invalīdiem ar pārvietošanās vai garīga rakstura traucējumiem un II grupas invalīdiem ar garīga rakstura traucējumiem, kuri apmeklē dienas centru, mācās vai strādā, saskaņā ar Invaliditātes likumu	12 744 204	12 667 118	14 996 468	16 404 798
LNS surdotulka pakalpojumi personām saskarsmes ar juridiskām un fiziskām personām nodrošināšanai	441 530	388 267	445 993	445 993

⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2016.gada 14.jūnija noteikumiem Nr.370 "Kārtība, kādā no valsts budžeta līdzekļiem sedz pašvaldības izdevumus nepilngadīgu patvēruma meklētāju izmitināšanu"

Pakalpojuma veids	Izlietotais finansējums (eiro)			
	2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	2019.gadā
LNS surdotulka pakalpojumi personām profesionālās pamatizglītības, profesionālās izglītības un augstākās izglītības pakalpojumu iegūšanai	72 834	15 327	49 948	49 948
LNS sociālās rehabilitācijas pakalpojums dzirdes invalīdiem	637 694	538 220	571 870	540 923
LNB sociālās rehabilitācijas pakalpojums redzes invalīdiem	485 377	559 057	750 721	582 051
Sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšana Dienas centros personām ar garīga rakstura traucējumiem	180 032	122 087	60 850	8 813
Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma sniegšana personām ar garīga rakstura traucējumiem	147 848	170 200	165 827	213 557
Pakalpojums "Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi no vardarbības cietušām pilngadīgām personām"	96 629	161 340	211 449	255 447
Sociālā darba pamatnostādnes (sociālo darbinieku motivācijas un piederības sajūtas savai profesijai paaugstināšana)	14 175	14 258	16 694	32 433
Pakalpojums "Vardarbības veicēju sociālā rehabilitācija" un pakalpojuma "Vardarbības veicēju sociālā rehabilitācija" speciālistu apmācības un supervīzijas	95 688	123 672	165 968	182 692
Psihosociālās rehabilitācijas nodrošināšana personām ar prognozējamu vai pirmreizēju invaliditāti, kuras cēlonis ir onkoloģiska slimība, un viņu ģimenes locekļiem	-	-	240 620	174 830
Psihosociālās rehabilitācijas nodrošināšana bērnam, kuram nepieciešama paliatīvā aprūpe, un ar viņu vienā mājsaimniecībā dzīvojošiem ģimenes locekļiem vai audžuģimenei	-	-	323 067	380 236
Pakalpojuma kredīta procentu segšanai invalīdiem, kuri ņēmuši kredītu mājokļa pielāgošanai, sniegšana	139	-	-	1 263

Pakalpojuma veids	Izlietotais finansējums (eiro)			
	2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	2019.gadā
“Alternatīvo ģimenes aprūpes formu attīstība” īstenošana (pabalsta palielināšana audžuģimenei bērna uzturam – mērķdotācija pašvaldībām)	-	-	812 071	941 913
Pasākums "Valsts atbalsts pašvaldībām par sociālo pakalpojumu nodrošināšanu personas dzīvesvietā"	-	-	-	1 733
Pētījuma iepirkumu nodrošināšanai, kas nepieciešams, lai individuāli izgatavojamo tehnisko palīglīdzekļu jomā izstrādātu tehnoloģiskās un kvalitātes prasības ražošanas procesam atsevišķi katram valsts finansētajam produktu veidam	-	-	-	10 890

POLITIKAS REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDE

Rezultatīvais rādītājs	2016	2017	2018	2019	Plānots	Sasniegts
Valsts sociālā apdrošināšana						
Sociālās apdrošināšanas budžeta uzkrātais atlikums gada beigās, % no IKP	2.0	2.3	2.8	3.7	Palielinās	
Sociālās apdrošināšanas sistēmas noslodze, pensiju saņēmēju skaits uz 1000 obligāti sociāli apdrošinātām personām gada beigās	660	650	635	628	Samazinās	
Vecuma pensijas atvietošanas līmenis, % kopā	46	43	44	44	Palielinās	
Vecuma pensijas atvietošanas līmenis sievietēm, %	48	46	47	47	Palielinās	
Vecuma pensijas atvietošanas līmenis vīriešiem, %	44	40	41	42	Palielinās	
Valsts sociālie pabalsti						
Pensijas vecuma valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēju īpatsvars virs darbības vecuma iedzīvotāju skaitā (noteikto vecumu sasniegušo un uzskaitē esošo pabalstu saņēmēju skaits pret virs darbības vecuma iedzīvotāju skaitu gada sākumā, %)	0.11	0.27	0.35 ⁵	0.36	Samazinās	
Pensijas vecuma valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēju skaits (uzskaitē) kopā	538	1090	1425	1632	Samazinās	
Pensijas vecuma valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēju skaits (sievietes)	297	459	558	602	Samazinās	
Pensijas vecuma valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēju skaits (vīrieši)	241	631	867	1030	Samazinās	

⁵ Ar 2017.gadu ieviestas izmaiņas likumdošanā, kas paredz tiesības saņemt VSNP sasniedzot pensionēšanās vecumu, (iepriekš – VSNO varēja saņemt 5 gadus pēc pensionēšanās vecuma sasniegšanas).

Rezultatīvais rādītājs	2016	2017	2018	2019	Plānots	Sasniegts
Nabadzības riska indekss mājāsaimniecībās, kurās viens pieaugušais audzina vismaz vienu bērnu, %	34.3	32.6	26.2	...	Samazinās	
Nabadzības riska indekss mājāsaimniecībām, ko veido divi pieaugušie un trīs un vairāk apgādībā esoši bērni, %	19.8	20.7	16.7	...	Samazinās	
Nabadzības riska indekss bērniem (0-17), %	18.4	17.5	14.5	...	Samazinās	
Iedzīvotāju īpatsvars, kas pakļauti nabadzības riskam vai sociālajai atstumtībai, % kopā	28.2	28.4	27.3	...	Samazinās	
Iedzīvotāju īpatsvars, kas pakļauti nabadzības riskam vai sociālajai atstumtībai, % (sievietes)	31.1	31.1	29.6	...	Samazinās	
Iedzīvotāju īpatsvars, kas pakļauti nabadzības riskam vai sociālajai atstumtībai, % (vīrieši)	24.9	25.2	24.6	...	Samazinās	
Sociālie pakalpojumi						
Klientu vietas aprūpes institūcijās personām ar garīga rakstura traucējumiem (skaits uz 10 000 iedzīvotāju)	23.0	23.0	24.0	23.0	Samazinās	
Tehniskos palīglīdzekļus saņēmušo īpatsvars kopējā tehniskos palīglīdzekļus pieprasījušo skaitā, %	62.0	62.0	66.6	68.0	Palielinās	
Sociālo pakalpojumu kvalitātes pārbažu ieteikumu izpildes īpatsvars, %	70	76	60	51 ⁶	Palielinās	
Bērnu skaits sociālās aprūpes institūcijās (uz 10 000 bērniem)	34	33	24	20	Samazinās	
Dienas aprūpes centru klientu ar garīga rakstura traucējumiem skaits	954	939	931	1 064	Palielinās	

⁶ 2019.gada dati uz 1.jūliju. Kopumā samazinās pilnībā izpildītie ieteikumi, taču procentuāli palielinās daļēji izpildītie ieteikumi, kas šobrīd ir izpildes procesā (no 18% 2017.gadā līdz 49% 2019.gada pirmajā pusē). Tāpat jāatzīmē, ka šogad no Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra ir izslēgti 3 pakalpojumi, kuriem sākotnēji bija noteikti ieteikumi, kas šobrīd, sakarā ar izslēgšanu no reģistra, vairs nav aktuāli.

Rezultatīvais rādītājs	2016	2017	2018	2019	Plānots	Sasniegts
Ar sociālā dienestā saņemto atbalstu apmierināto iedzīvotāju īpatsvars, % (apmierināti)	28	mērījums veikts par 2016. gadu, nākamais būs 2022.gads pret 2021. gadu			Palielinās	
Ar sociālā dienestā saņemto atbalstu apmierināto iedzīvotāju īpatsvars, % (drīzāk apmierināti)	50				Palielinās	
Darba aizsardzība un darba tiesiskās attiecības						
Smagos nelaimes gadījumos darbā cietušie un letēlos nelaimes gadījumos darbā bojā gājušie (kopējais skaits uz 100 000 nodarbinātajiem)	28.01 (2016) 33,0 (2013)	28.3	29.7	31.2	Samazinās	
Smagos nelaimes gadījumos darbā cietušo un letēlos nelaimes gadījumos darbā bojā gājušo kopējā skaita samazinājums salīdzinājumā ar bāzes (2013.) gadu, %	(-14.9)	(-)15.3	(-)8.4	(-)3.8	Samazinās	
Darba tirgus attīstība						
Ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem (15-64), %	4.0	3.3	3.2	2.5	Samazinās	
Ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars no visiem bezdarbniekiem (15-64), %	41.4	37.4	41.9	37.9	Samazinās	
Iedzīvotāju vecumā 15-64 gadi ekonomiskās aktivitātes līmenis, %, kopā	76.3	77.0	77.7	77.3	Palielinās	
Iedzīvotāju vecumā 15-64 gadi ekonomiskās aktivitātes līmenis (sievietes), %	74.0	74.3	75.1	75.0	Palielinās	
Iedzīvotāju vecumā 15-64 gadi ekonomiskās aktivitātes līmenis (vīrieši), %	78.8	79.8	80.5	79.8	Palielinās	
Darba samaksas atšķirības starp sievietēm un vīriešiem, (%) (CSP dati)	17.1	15.3	15.2	16.0	Samazinās	
Invaliditātes noteikšanas sistēma						
Personu ar invaliditāti īpatsvars, kas ir reģistrētas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā strādājošas (% no kopējā pilngadīgo personu ar invaliditāti skaita)	24.9	25	26.6	27.2	Palielinās	

Rezultatīvais rādītājs	2016	2017	2018	2019	Plānots	Sasniegts
Personu ar invaliditāti skaits, kuras atrod darbu pēc aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem	1041	1563	1840	1469 ⁷	Palielinās	☺
Integrēto izglītojamo ar speciālajām vajadzībām īpatsvars kopējā izglītojamo ar speciālajām vajadzībām skaitā, % mācību gadā	50.79 (2016/17)	52.92 (2017/18)	54.09 (2018./19)	...	Palielinās	☺
Adopcija un ārpusģimenes aprūpe						
Aizbildnībā un audžuģimenēs (ģimeniskā vidē) dzīvojošu bērnu īpatsvars visu ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaitā, %	82.5	84.5	87.7	90.1	Palielinās	☺
Adoptēto bērnu īpatsvars visu adoptējamo bērnu skaitā, %	19.2	15.6	12.8	13.2	Palielinās	☺
Nozares vadība						
Nabadzības riskam pakļauto personu un/vai zemas darba intensitātes māsaimniecībās dzīvojošo personu īpatsvars, % (kopā)	23.4	24.6	24.2	...	Samazinās	☺
Nodarbinātības līmenis personām vecuma grupā no 20-64 gadiem (kopā), %	73.2	74.8	76.8	77.4	Palielinās	☺
Nodarbinātības līmenis personām vecuma grupā no 20-64 gadiem (sievietes), %	71.8	72.7	74.8	75.5	Palielinās	☺
Nodarbinātības līmenis personām vecuma grupā no 20-64 gadiem (vīrieši), %	74.7	77.0	79.0	79.3	Palielinās	☺
Ārpus ģimenes aprūpē esošo bērnu skaits attiecībā pret visu nepilngadīgo iedzīvotāju skaitu valstī, %	1.9	1.9	1.8	1.7	Samazinās	☺

⁷ 2019.gadā rādītājs samazinājies, jo samazinājies kopējais bezdarbnieku personu ar invaliditāti skaits uz gada beigām par 6% jeb 493 personām

MINISTRIJAS STRUKTŪRA

